

ОБЩИНСКА ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА 2015-2020 НА ОБЩИНА КНЕЖА

Използвани съкращения при разработване на програмата за опазване на околната среда на община Кнежа

- РИОСВ – Районна инспекция по околна среда и води
- РЕЦ – Регионален екологичен център
- МОСВ – Министерство на околната среда и водите
- МЗХ – Министерство на земеделие и храните
- ГС – Горско стопанство
- ОБ – Общински бюджет
- ОА – Общинска администрация
- НПО – Неправителствена организация
- АЯР – Агенция за ядрено регулиране
- ИАОС – Изпълнителна агенция по околна среда
- ПУДООС – Предприятие по управление на дейностите по околна среда
- НЦРРЗ – Национален център за радиационна защита
- ЕС – Европейски съюз
- ПДК – Пределно-допустима концентрация
- БПК – биологична потребност от кислород
- МДА – минимална доказуема активност
- СЗЗ – санитарно – защитна зона
- ТУП – териториално устройствен план
- ЦГЧ – централна градска част
- ЛМС – локални мониторингови станции
- НАСЕМ – Национална автоматизирана система за екологичен мониторинг
- ТБО – твърди битови отпадъци
- ГПСОВ – градска пречиствателна станция за отпадъчни води
- ЗОП – Закон за обществените поръчки

I. ВЪВЕДЕНИЕ

При разработка на програмата са взети предвид действащото екологично законодателство, действащи стратегии, програми и планове в областта на околната среда (Национална стратегия за околна среда, Национална програма за дейности за управление на отпадъците- 2009-2013, Национална стратегия за развитие на водния сектор до 2015, Национална програма за устойчиво управление на земите и борба с опустиняването- 2008-2013, Национална програма за опазване на биологичното разнообразие и Национален план за опазване на биологичното разнообразие 2005-2010г., Програма за развитие на селските райони 2007-2013г., Общински план за развитие на община Кнежа, както и общински наредби и правилници засягащи околната среда.

ОСНОВАНИЕ

Програмата е разработена в съответствие с чл.79 т.1 от Закона за опазване на околната среда. Тя е изготвена в съответствие с Указанията на Министерство на околната среда и водите относно структура и съдържание на общинските програми за опазване на околната среда.

ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

Програмата си поставя няколко основни цели:

- Да идентифицира и анализира проблемите в областта на околната среда на територията на общината, да установи причините и да предложи решения и действия за тяхното преодоляване;
- Да използва разумно природните дадености на територията на общината за развитие на икономически потенциал;
- Да открие приоритетите в разглежданата област;
- Да обедини усилията на общинските органи, държавните институции, населението, НПО и бизнеса на територията на общината за решаване на проблемите;
- Да аргументира проектите на общината, които тя ще предложи за финансиране;
- Да използва оптимално ограничените финансови и човешки ресурси, като ги съсредоточи за решаване на най-приоритетните проблеми.

Програмата е динамичен и отворен документ. Тя ще бъде периодично допълвана съобразно настъпилите промени в приоритетите на общината, в националното законодателството и други фактори със стратегическо значение

Основният използван апарат в разработката е стратегическо планиране, почиващо на SWOT анализ.

Програмата за опазване на околната среда прилага комплексна система от административни и икономически мерки за регулиране екологичното поведение на стопанските субекти и населението в общината. Програмата цели да формира правилно екологично поведение на гражданите, селскостопанските производители и стопанските субекти, да осигури разумен баланс между административните и пазарно-ориентираните

икономически регулатори, като в максимална степен използва представения интегриран подход за координация и взаимодействие на структури, ресурси и усилия.

II. ПРАВНА РАМКА ЗА ПОДГОТОВКА, ПРИЕМАНЕ И ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ОПООС

ПРАВНО ОСНОВАНИЕ ЗА ИЗГОТВЯНЕ И ПРИЕМАНЕ ОТ ОБЩИНИТЕ НА ОБЩИНСКИ ПРОГРАМИ ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

Основание на правомощията на органите на местната власт по отношение на процесите на управление на околната среда се съдържа в Закона за местното самоуправление и местната администрация (ЗМСМА), в който е посочено, че местното самоуправление се изразява в правото и реалната възможност на гражданите и избраните от тях органи да решават самостоятелно всички въпроси от местно значение, които законът е предоставил в тяхна компетентност, включително в сферата на опазването на околната среда и рационалното използване на природните ресурси (чл. 17).

Специалният Закон за опазване на околната среда (ЗООС), вмения на кметовете на общини функцията на компетентен орган (чл. 10, ал. 1, т. 6). Като компетентни органи по опазване на околната среда, на кметовете на общини са възложени редица задължения за управление на компонентите и факторите на околната среда на територията на общината (чл. 15, ал. 1).

Правното основание за разработване от общините на програми за опазване на околната среда (ОПООС) се съдържа в чл. 79, ал. 1 от ЗООС. Програмите се приемат от общинските съвети (ОС), по предложение на кмета на съответната община и обхващат период на изпълнение не по-малък от 3 години. ОС контролират изпълнението на ОПООС. Кметът на общината ежегодно внася в ОС отчет за изпълнението на програмата за околна среда, а при необходимост - и предложения за нейното допълване и актуализиране.

При разработване на ОПООС, органите на местното самоуправление се ръководят и от указания на министъра на околната среда и водите. Териториалните административни звена към съответните министерства и държавни агенции, които събират и разполагат с информация за околната среда, подпомагат разработването на програмите чрез участие на свои експерти и предоставяне на информация. При разработването, допълването и актуализирането на програмите се привличат и представители на неправителствени организации, на фирми и на браншови организации.

Общинските програми се изготвят в тясно съответствие с принципите на Националната стратегия за околна среда (НСОС), която се разработва за период 10 години и се приема от Народното събрание по предложение на Министерския съвет (чл. 76, ЗООС).

НСОС съдържа анализ на състоянието на околната среда, на тенденциите, причините и източниците на замърсяване и увреждане, както и на институционалната рамка, административните и икономическите средства за осъществяване на политиката.

НСОС поставя и основните цели и приоритети на национално ниво, както и посочва средствата за постигане на набелязаните цели.

Съгласно ЗООС, Националната стратегия за околна среда и общинските програми за околна среда са средство за постигане целите на закона и се разработват в съответствие с принципите за опазване на околната среда по чл. 3 (чл. 75). Принципите, които са поставени за водещи при разработване на този национален стратегически документ и които следва да бъдат спазвани при разработване на ОПООС са: устойчиво развитие, предотвратяване и намаляване на риска за човешкото здраве и околната среда, предотвратяване и намаляване на риска за биологичното разнообразие, намаляване на вредните последици върху компонентите на околната среда в резултат на природни процеси и явления, оптимално използване на природни ресурси и енергия (чл. 76, ал.2). Към националната стратегия се приема и план за действие, който обхваща период от 5 години и съдържа конкретни институционални, организационни и инвестиционни мерки, срокове, отговорни институции, необходими ресурси и източници на финансиране, както и схема за организация, наблюдение и отчитане на изпълнението, оценка на резултатите, предприемане на коригиращи действия при необходимост.

В допълнение на основния национален стратегически документ в областта на околната среда, се разработват и приемат и други национални планове и програми по компоненти на околната среда и фактори, които им въздействат. Те се основават на принципите, целите и приоритетите на Националната стратегия за околна среда и в съответствие с изискванията на специалните закони за околната среда (чл. 77).

В тази връзка, ОПООС съдържа раздели, които са обособени по компоненти и фактори на околната среда и следват както разпоредбите на специалните закони по околна среда, така и другите национални планове и програми, които се приемат в отделните сектори, като въздух, почви, отпадъци, шум. Специалните закони предвиждат самостоятелни задължения на общините за разработване на програми и планове за действие за опазване и устойчиво управление на съответните компоненти и намаляване или ограничаване на въздействието на някои фактори на околната среда. В повечето случаи както законите, така и подзаконовата нормативна уредба към тях уточняват по-нататък в разпоредбите си, че тези програми и планове са неразделна част от общинските програми за околна среда по чл. 79 от Закона за опазване на околната среда.

Законът за чистотата на атмосферния въздух (ЗЧАВ), предвижда създаването на програми и оперативни планове за действие с цел намаляване нивото на замърсяване на атмосферния въздух (чл. 27, ал. 1 и чл. 30, ал. 1), които са неразделна част от общинските програми за околна среда по чл. 79 от Закона за опазване на околната среда (чл. 27, ал. 2).

Съгласно Закона за почвите (ЗП) кметовете на общини разработват програми за опазване, устойчиво ползване и възстановяване на почвите за общината за период не по-кратък от три години (чл. 26). Тези програми също са неразделна част от общинските програми за опазване на околната среда.

ОПООС съдържа и раздел „Лечебни растения“ за опазването и управлението на лечебни растения (чл. 50 и чл. 51, Закон за лечебните растения), както и мерки, предвидени в план за действие по Закона за защита от шума в околната среда (чл. 9 и чл. 10, ЗЗШОС).

Законът за управление на отпадъците (ЗУО) предвижда на национално ниво приемане на Национална програма за управление на дейностите по отпадъците (НПУДО), (чл. 28 от ЗУО), както и задължение за общините да приемат програми за управление на отпадъците, които са интегрална част от ОПООС. Въпреки че не съществува изрична разпоредба за съотношението между общинските програми за управление на дейностите по отпадъците (ОПУДО) с НПУДО, ОПУДО следва да се съобразяват с национални стратегически документи като НСОС, НПУДО.

ИНСТРУМЕНТИ ЗА РЕАЛИЗИРАНЕ НА ПРОГРАМИТЕ

Правни инструменти

В някои случаи, законодателството улеснява органите на местното самоуправление и местната администрация като предвижда възможност за достъп и участие на представители на общините в процеса на вземане на решения на по-високо ниво, където те участват с консултативна функция или само за информация. В други случаи нормативни актове поставят задължение на органи от държавната администрация да информират органите на местно ниво за взети решения и издадени административни актове, които имат отношение към проблеми от значение за местната власт.

Финансови инструменти

Тук по-подробно се разглеждат финансовите инструменти, които са специално изведени в законодателството по околна среда, във връзка с осигуряване на средства за органите на местното самоуправление за реализиране на програми и мерки в областта на околната среда.

Законът за общинските бюджети създава задължение на местните власти да предвиждат в своите бюджети средства да реализиране на приетите от общинския съвет стратегии за развитие на общината, както и на задълженията на общината по национални и регионални програми и проекти (чл. 11, ал. 1).

В специалния закон ЗООС се предвижда възможност за финансиране на общините от държавния бюджет за изпълнение на ангажиментите по опазване на околната среда (чл. 80). Проекти на общините могат да се финансират от държавния бюджет или от национални фондове когато те са обосновани като приоритетни в общинските програми за околна среда.

ЗООС създава един допълнителен източник на приходи за общинските бюджети за реализиране на мерки по приоритетите, определени в ОПООС (чл. 65). Приходите от

глоби и санкции по закона, налагани от кметовете на общини, постъпват по бюджета на съответната община. Осемдесет на сто от санкциите за увреждане или замърсяване на околната среда над допустимите норми по чл. 69 постъпват по бюджета на общината, на чиято територия се намира санкционираният субект. Тези приходи, както и приходите от глоби за нарушаване на наредбите, приемани от общинските съвети във връзка с опазването на околната среда, се изразходват за екологични проекти и дейности по приоритети, определени в ОПООС.

ЗООС предвижда също задължение за местните власти, ежегодно с приемането на общинския бюджет, по предложение на кмета на общината да се определят средства за изпълнение на приоритетни екологични проекти и дейности, включени в общинските програми за опазване на околната среда.

Редица специални закони в областта на околната среда също предвиждат възможности за финансиране на дейности, свързани с изпълнение на ангажиментите на общините за опазване на околната среда.

Законът за водите (ЗВ) подчертава задължението на общините да предвиждат в своите бюджети средства за изпълнение на ангажиментите по околна среда, предписвайки, че проекти, обекти и мероприятия с местно значение се финансират със средства от общинските бюджети или с общински извънбюджетни средства (чл. 198, ал. 2). ЗВ закрепя принципите на икономическото регулиране, основани на принципа за възстановяването на разходите за водните услуги, включително тези за околната среда и за ресурса и на принципа "замърсителят плаща". Те се реализират чрез провеждане на ценова политика, която осигурява подходящи стимули за потребителите за ефективно използване на водите с оглед постигането на целите за опазване на околната среда (чл. 192).

ЗУО предвижда възможност за финансиране от държавния бюджет на приоритетните дейности по изграждане на съоръжения и инсталации за третиране на битови, масово разпространени и опасни отпадъци, както и за почистване и рекултивация на места, замърсени с отпадъци (чл. 34, ал. 1). Финансират се само програми и проекти за изграждане на съоръжения и инсталации за третиране на отпадъци, които отговарят на последователността на мерките, определени в НПУДО и които са одобрени от министъра на околната среда и водите. Когато съоръженията и инсталациите не се използват съгласно изискванията, общините възстановяват средствата от държавния бюджет или международните програми.

ЗУО, в допълнение на ЗООС определя постъпване на сумите от глобите и имуществените санкции за нарушения на закона по бюджета на съответната община, когато наказателните постановления са издадени от кмета на общината (чл. 35, ал. 2). Тези средства се изразходват целево за проекти и обекти за третиране на отпадъци.

ОБЩИНСКИ НАРЕДБИ В ОБЩИНА КНЕЖА ОТНАСЯЩИ СЕ ДО ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ПРОИЗТИЧАЩИТЕ ОТ ТОВА АНГАЖИМЕНТИ СВЪРЗАНИ С ПЛАНИРАНЕТО НА МЕРКИ И ДЕЙНОСТИ

Общинските наредби са подзаконовни нормативни актове, издавани от органите на местното самоуправление в изпълнение на техните правомощия (чл. 21, ал.2, ЗМСМА).

На общинските съвети е предоставено правомощието да приемат наредби по въпроси от местно значение (чл. 22, ал. 1, ЗМСМА), с които те могат да определят изискванията за дейността на физическите и юридическите лица на територията на общината, които произтичат от екологичните, историческите, социалните и другите особености на населените места, както и от състоянието на инженерната и социалната инфраструктура (Чл. 21, ал. 1, т. 13, ЗМСМА). Общините имат право да предвиждат административно-наказателна отговорност и санкции за нарушение на разпоредбите на техните нормативни актове. Кметовете могат да издават наказателни постановления въз основа на акт, съставен от длъжностни лица, посочени в съответната наредба (чл. 22, ЗМСМА).

В изпълнение на своето правомощие, общинските съвети могат да приемат наредби в областта на опазване на околната среда, които да предвиждат разпоредби, детайлизиращи изискванията на законите и подзаконовите нормативни актове на изпълнителната власт в съответствие със специфичните особености на населеното място, характеристиките на околната среда и др.

Приемането на общински наредби в областта на опазване на околната среда е предвидено в законовите норми като задължение за общините единствено по отношение на управление на отпадъците. Чл. 19 ЗУО предвижда, че Общинските съвети приемат наредби относно дейностите за оползотворяване и обезвреждане на отпадъците. С тях се определят условията и реда за изхвърлянето, събирането, включително разделното, транспортирането, претоварването, оползотворяването и обезвреждането на битови, строителни и масово разпространени отпадъци на територията на общината. Общинските наредби трябва да бъдат разработени съгласно изискванията на ЗУО и подзаконовите нормативни актове по прилагането му, като заплащането за предоставяне на съответните услуги да бъде съобразено със Закона за местните данъци и такси.

Приемането на общински наредби в останалите сектори в областта на опазване на околната среда е реализиране на възможността и на правомощията им, предоставени от ЗМСМА да определят специфични изисквания по въпроси, свързани с опазване на околната среда от местно значение.

Община Кнежа е изпълнила задължението си и е приела нормативен акт за управление на отпадъците на територията на общината- Наредба №7 на ОбС за управлението на отпадъците и поддържане на чистотата на територията на Община Кнежа.

Като инструмент за осъществяване на политиката за околна среда на общината са приети и действат още няколко нормативни акта, свързани с контрола върху опазването на компонентите на заобикалящата ни среда- Наредба №1 за осигуряване и опазване на общественения ред на територията на Община Кнежа; Наредба за изграждане и опазване на зелената система на територията на Община Кнежа; Наредба №8 за опазване на околната среда в Община Кнежа.

III. ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ОБЩИНА КНЕЖА

1. Природогеографска и териториално административна характеристика

Община Кнежа е разположена в Северозападна България на 30 км. южно от р.Дунав, в равнината между р.Искър – на изток, р.Скът – на запад и Предбалкана – на юг. Община Кнежа се простира на площ от 317 812 дка. През землището на град Кнежа протича малката река Гостиля. Общината включва четири населени места – град Кнежа и селата Бреница, Еница и Лазарово. На запад граничи с община Бяла Слатина, на север с община Оряхово, на изток с община Искър, на юг с община Червен Бряг. По-голямата част от терена има надморска височина от 100 до 200 м, а само в долината на р.Искър тя се движи от 0 до 100 м. Абсолютната височина над морското равнище за град Кнежа е 62 метра.

Кнежа се намира в централната част на Дунавската равнина. Общата характеристика на релефа може да се определи като равнинен. По-голямата част от терена има надморска височина от 100 до 200 м, а само в долината на р. Искър се движи от 0 до 100 м. Абсолютната височина над морското равнище за гр. Кнежа е 62 метра. Топографската повърхност на цялата община е слабо наклонена на североизток, като равнинният и слабохълмист характер на релефа позволява много добре да се развива селското стопанство.

На територията на Кнежа са разпространени следните почвени типове:

- карбонатни черноземи – тези почви са наситени с калции и високо съдържание на фосфор;
- типични черноземи – заемат голяма част от района, добре насоеени са с азот и калий, а фосфорът е в по-усвоима форма, отколкото в карбонатните черноземи;
- излужени черноземи – по-широко разпространени от карбонатните и типичните.

Геолого–метоложките видове почви, които изграждат терена на Кнежа, обуславят слабата водообилност на по-голямата част от проучваната територия.

Льосовидните материали, които покриват преимуществено терена са силно водопроницаеми: коефициентът на филтрация е 2–2,2 метра в денонощие. Те улесняват проникването на атмосферните води до водопоемните хоризонти – пясъците и чакълите. Това е и основната причина за преминаване на водите от Белослатинската питателна система – хоризонтално и в дълбочина, които заедно с обилните води, получени при сметотечението през 1973 г. са обводнили значителна част от територията на община Кнежа.

2. Анализ на средата

При нея на първо място се събира и систематизира цялата налична информация, тоест създава се база данни. И на следващо място наличната информация се използва за целите на анализа, а те са да се открият важните факти и тенденции и да се намерят причините, които ги обуславят. Продуктът от този раздел – направените констатации – следва да послужи по - нататък за нуждите на SWOT анализа.

Избраният формат на този раздел цели представяне на отделните анализи в определена последователност, която да позволи цялостно обхващане на разглежданата проблематика. Логиката на този подход наложи в първата част да бъдат представени анализа и прогнозата за възможностите на общината, според основния ѝ инструмент за въздействие - общинския бюджет. На следващо място и като естествено продължение на прогнозната част са поставени анализа и изготвения сценарий за икономическото развитие на община Кнежа.

Естествен преход между икономиката и опазването на околната среда е анализът на констатациите на мястото на общината в областта, според вижданията на регионалните структури на МОСВ и предвижданията в *Стратегия за опазване на околната среда и управление на антропогенните дейности с екологична насоченост на Област Плевен*. Следват анализите по компоненти на околната среда - вода, въздух, почви, биоразнообразие и по фактори на въздействие - отпадъци и шум. Накрая бе анализирана националната политика в областта на опазването на околната среда и мястото на Кнежа в нея. В тази част бе отделено специално внимание на анализа на възможните източници за финансиране на дейности, свързани с опазването на околната среда.

Всяка една от отделните аналитични части завършва с изводи, които са насочени към основните констатации за причините и факторите, които са довели до моментното състояние на общината или биха имали важно значение за развитието ѝ в бъдеще.

1. Анализ на мястото на община Кнежа като обект на наблюдение и контрол в региона контролиран от РИОСВ гр.Плевен

Анализът се базира на годишните доклади за състоянието на околната среда изготвяни от РИОСВ гр. Плевен за 2012 и 2013 год. От написаното в тях на свой ред е видно, че не съществуват сериозни проблеми с общинско и още по - малко с регионално и национално значение, произтичащи от екологичната обстановка в общината.

Имисиите на въглероден оксид, серен диоксид, азотни оксиди, озон, прах, амоняк и сероводород са в рамките на нормалните, с изключение на азотните оксиди в сутрешните часове, в следствие на активизиране на автомобилния трафик.

Водните течения на р.Искър, преминаващи през община Кнежа се нареждат във II-та категория за определяне на допустими концентрации вредни вещества.

Пречиствателната станция за битови отпадъчни води на гр.Кнежа е изградена по проект: „Доизграждане, реконструкция и рехабилитация на водопроводна и канализационна мрежа и изграждане на ПСОВ – гр. Кнежа – първи етап”, финансиран по

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Оперативна програма „Околна среда 2007 – 2013г.“, договор за БФП № DIR-51011116-C016

IV. ДАННИ И ИНФОРМАЦИЯ, ОТНАСЯЩИ СЕ ДО ОКОЛНАТА СРЕДА

1. Въздух

➤ Анализ на климатичните и метеорологични фактори

Община Кнежа попада в умерено-континенталната климатична подобласт към Европейско континенталната климатична област. Континенталният характер на климата е много добре изразен. Зимата тук е най-студена в сравнение с всички останали низини в страната, а лятото горещо. Високата годишна амплитуда на температурата е показател за силно изразения континентален характер на климата. В района на община Кнежа през зимата поради специфичната форма на релефа, която спомага за задържането на студен въздух, абсолютната минимална температура измерена през месец януари е - 28,4 градуса С. Град Кнежа заедно със Севлиево се очертава като най-студения пункт в Северна България. Лятото е твърде горещо. Най-високи максимални температури са измерени през месец август и са достигали до 42,2 градуса С. Средната годишна температура на въздуха е 10,8 градуса С. Годишната температурна амплитуда е 25 градуса С.

Валежи – годишните валежи за района на Кнежа са 608,0 л на кв.м.

Вятър - преобладаващата посока на вятъра през годината е северозападната. Районът се отличава със сравнително по голямата скорост на ветровете.

• слънчево греење и сумарна слънчева радиация

Годишният ход на месечните суми на продължителността на слънчевото греење се определя както от астрономични фактори, така и от особеностите на атмосферната циркулация; проявена чрез режима на облачността, а до известна степен и от орографските условия на разглежданите места. За разглеждания район както и за другите непланинските части от страната е характерна максимална продължителността на слънчевото греење през юли – август. Годишният ход на продължителността на слънчевото греење е с монотонно нарастване до максимума и намаляване до минимума през декември-януари, когато броя на дните без слънчево греење е 18-20.

• температура на въздуха

Температурата на въздуха съществено зависи от географската широчина, атмосферната циркулация и физикогеографските особености на района – надморска височина, релеф, растителност, близост на водни басейни и др. Безпрепятственото нахлуване на студени континентални въздушни маси от север и североизток през зимата е причина тя тук да е по-студена от останалите части на България. Средната месечна температура през най-студения месец в годината – януари е около 2 градуса/С под нулата.

При устойчиво антициклонално време след студени нахлувания на континентални или полярни въздушни маси при наличие на снежна покривка, температурите на въздуха достигат до минус -15 градуса/С, а абсолютните минимални температури в отделни случаи могат да спаднат до около 28 градуса/С под нулата.

Средната месечна температура за централният пролетен месец април е около 12-13 градуса/С. Около 20-22 от дните на април са със средноденонощна температура над 10 градуса/С и около 8-10 над 15 градуса/С.

Лятото е топло със средни юлски температури 28,4 – 32 градуса/С. При по-интензивни летни затопляния максималните температури достигат около 39,5 градуса/С. При преобладаване на малко облачно и слънчево време в условията на слабоподвижен антициклон, температурата на въздуха може да достигне до 32 градуса/С. Средно 80% от дните през летните месеци (юни, юли и август) са с максимална температура над 25 градуса/С и 40% над 30 градуса/С.

Есенното понижение на температурите в този район става малко по-бързо в сравнение с пролетното повишение, като средните месечни температури за централния есенен месец октомври са с около 0,5 градуса/С по-ниски отколкото априлските. Температурата на въздуха спада устойчиво над 10 градуса/С средно в края на октомври и под 5 градуса/С в края на ноември.

• валежи

Валежите са един от основните фактори, определящи отлагането на атмосферните замърсители в приземния слой. Много голямо е значението им за състоянието на почвите, повърхностните води и други. Годишният валеж в района е около 608, 0 л. на кв.м. Той е неравномерно разпределен през годината.

По-благоприятен е режимът на валежите през пролетно-летния период. От средата на юли валежите значително намаляват.

Таблица 1. Средно месечна сума на валежите (mm)

Станция	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Кнежа	33	29	32	50	73	83	59	46	44	47	45	38

За района най-чести са поройните валежи през летния сезон, с максимум през м. юни от 83 mm, а минимумът е отчетен през месеците февруари и март.

В таблица 4 са дадени стойностите на средно сезонната и годишна сума на валежите (mm). Валежите проявяват тенденция към увеличаване, като през месец октомври достигат вторичния си максимум.

Таблица 2. Средно сезонна и годишна сума на валежите (mm)

Станция	Зима	Пролет	Лято	Есен	Годишна
---------	------	--------	------	------	---------

Кнежа	101	155	188	136	580
-------	-----	-----	-----	-----	-----

В таблица 5 са дадени средните многогодишни стойности на десетдневния брой на дни със снежна покривка.

Таблица 3. Брой на дни със снежна покривка по десетдневия

Станция	XI			XII			I			II			III		
Кнежа	-	-	-	-	4	6	6	7	7	6	6	4	4	4	6

Снежната покривка в района започва да се натрупва от последното десетдневие от месец декември, като се задържа до второто десетдневие от месец февруари. Снеговалежите достигат максимума си през втората половина от месец януари.

Влажност

Таблица 4. Средна месечна и годишна относителна влажност (%)

Станция	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Год.
Кнежа	86	83	77	68	70	69	63	61	67	76	86	88	82

Района се характеризира с ниска влажност на въздуха през летния сезон (61%), когато температурата достига максимални стойности (22.2 C⁰) и валежите са незначителни. През м. декември се достигат максималните стойности на относителна влажност (88 %).

Типично явление през пролетта и есента са мъглите. Те са най-продължителни за град Кнежа- средногодишно 50 дни. Режимът на мъглите и относителната влажност на въздуха имат съществено влияние върху качеството на въздуха. Известно е, че случаите на мъгла създават неблагоприятни условия за високи приземни концентрации.

• посока и скорост на вятъра

Вятърът е един от елементите на климата оказващи непосредствено влияние върху околната среда. Една от основните характеристики на режима на вятъра е средната месечна скорост. Тя има добре изразен годишен ход, формиращ се под въздействието на режима на атмосферната циркулация и повлиян от характера на постилащата повърхност. Разпределението на честотата на посоката на вятъра съвпада с основния западен пренос на въздуха.

Преобладаващата посока на вятъра през годината е северозападната следвана по честота от западната и източната. През зимата 40% от случаите с вятър имат северозападна посока.

Районът се отличава със сравнително по голяма скорост на ветровете. През всеки сезон около 60-70% от ветровете са със скорост 0-1 м/сек. Независимо от това при подходящи синоптични обстановки максималната скорост на вятъра може да достигне до 30 м/сек.

Таблица 5. Средна месечна и годишна скорост на вятъра (m/s)

Станция	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Год.
Кнежа	1.6	1.8	1.9	2.0	1.8	1.7	1.6	1.7	1.4	1.3	1.3	1.2	1.6

Таблица 6. Средна скорост на вятъра (m/s) по посока за станция Кнежа

Посока/Месец	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
N	2.0	2.0	3.1	2.9	2.4	2.7	2.9	2.7	2.3	2.1	2.0	1.8
NE	2.6	2.4	2.8	2.7	2.7	2.3	2.2	2.3	2.1	2.3	2.1	1.9
E	3.0	3.3	3.9	3.5	3.2	2.3	2.1	2.4	2.4	2.8	3.2	3.2
SE	2.5	2.8	3.0	2.8	2.3	1.9	1.8	2.0	2.3	2.0	2.2	2.6
S	1.5	1.9	2.4	2.0	1.6	1.5	1.4	1.5	1.3	1.6	1.5	1.7
SW	1.7	2.2	2.2	1.9	1.8	1.7	1.8	1.8	1.5	2.0	1.4	1.5
W	3.3	4.1	4.2	4.0	3.1	3.2	3.2	3.3	3.1	3.4	3.3	3.1
NW	3.9	5.1	5.6	5.4	4.1	4.3	4.1	4.1	4.3	4.4	4.1	3.5

От изложеното дотук става ясно, че район Кнежа се очертава като “Климатичен остров” с рязко изразен умерено континентален климат. Поради котловинния характер на терена се наблюдават ярко изразени температурните инверсии.

➤ **Качество на атмосферния въздух в приземния слой**

Качеството на атмосферния въздух относно съдържанието на прах и вредни газове е оценено на базата на резултати от тяхното определяне или чрез анализ на разпространението на замърсителите от основните обекти, формиращи „фона на замърсяване” в прилежащия район.

Основните източници, определящи качеството на атмосферния въздух в района на Община Кнежа по отношение на съдържанието на прах и вредни газове са:

1. Контролираните обекти, източници на емисии в атмосферния въздух на територията на Общината са 2бр:

- **Асфалтова база в гр.Кнежа към “Виа груп” ЕООД, гр.Плевен** – в резултат от проведения през 2013г.контрол и измервания на емисиите е установено, че има превишена норма за допустими емисии на прах. На Дружеството е наложена текуща месечна санкция, която се преустановява с временното прекратяване дейността на базата.

- **„Олива” АД гр. Кнежа** - при извършени собствени измервания на вредни вещества, изпускани в атмосферния въздух от неподвижни източници с Протокол № 2537/30.05.2013г. е установено, че емисиите на прах, изпускани в атмосферния въздух от източник котел „ПКМ 6,5” преработен за слънчогледова люспа, намиращ се в обект „Олива” АД са в нормата за допустими емисии. На Дружеството се налага санкция, когато има превишаване на нормите.

2. Националната система за мониторинг на околната среда извършва оценка на качеството на атмосферния въздух (КАВ) върху територията на страната, разделена на шест Района за оценка и управление на качеството на атмосферния въздух, утвърдени със Заповед №580/17.07.2007г. на Министъра на околната среда и водите. За Община Кнежа в графика за индикативни измервания на параметри характеризиращи КАВ/качество на атмосферния

въздух/ по годишен план за мониторинг на МОСВ и НСМОС (Национална система за мониторинг на околната среда) се извършиха през 2010г. Измерванията се проведоха от МАС (Мобилна автоматична станция) на ИАОС – Плевен в пункт (в сградата на Противопожарна служба - гр.Кнежа), определен, като представителен за ГФ / Т (градски фонов и транспортен) за интервали от време равномерно разпределени в календарната 2010г. Извършиха се измервания на параметрите :

SO₂ – серен диоксид
NO₂ – азотен диоксид
NO – азотен оксид
O₃ – озон
ФПЧ 10 – фини прахови частици с размер 10 µm
H₂S – сероводород
CH₄ – метанови въглеводороди
NMHC – неметанови въглеводороди
NH₃ – амоняк
CO – въглероден оксид

По Наредба № 4 / 05.07.2004г, Наредба № 9/ 03.05.1999г. и Наредба №14/ 23.09.1997г. се извършиха измервания на метеорологични параметри: скорост и посока на вятъра, атмосферно налягане, температура на въздуха, влажност на въздуха и слънчева радиация.

Извод: Състоянието на въздуха на територията на общината ще се установи след като се извършат замерванията на параметри характеризиращи КАВ, като се има в предвид, че работещата промишленост е относително малко – няма големи източници на емисии, които да оказват влияние на параметрите характеризиращи КАВ и евентуално да доведат до сериозни изменения. Битовият сектор също не може да отдели достатъчно количество емисии, които да доведат до изменение на параметрите характеризиращи КАВ.

След проведените измервания на КАВ, пункт: РСПБЗН – гр.Кнежа, резултатите показват, че пределно допустимите концентрации (нива) /ПДК/ са в норми и отговарят на Наредба № 4/05.07.2004г., Наредба № 9/03.05.1999г., Наредба №14/23.09.1997г., Наредба №1/16.01.2004г. и Наредба №14/23.09.1997г.

- **Основни източници на замърсяване с емисии на вредни вещества /местни и от други общини/**

Основни източници на замърсяване на атмосферния въздух на територията на община Кнежа са транспортните средства. Допълнително негативно влияние има лошата улична и пътна настилка и качеството на хигиенизиране на населените места.

- **Неорганизирано замърсяване с прах в населените места - резултат от ниво на благоустрояване и почистване.**

Няма информация за дяловото участие на този тип замърсяване през годината, но независимо от това може да се предположи голяма тежест на този тип замърсяване през летния сезон и сухите дни. Нивото на почистване на населените места /улично метене и

миене/ е занижено поради не достатъчно добро планиране на видовете и интензитета на дейностите, липсата на сметопочистваща машина и ограничените средства от бюджета. Полагат се усилия за поддържане в добро състояние на уличната и пътна мрежа. Независимо от това в подобряването на качеството на тези дейности се крият големи резерви за подобряване на качеството на въздуха в населените места.

По данни от отчета на РИОСВ – Плевен през 2013г. на територията на Област Плевен:

Анализът на данните показва, че за 2013 г. нивата на контролираните основни показатели за качеството на атмосферния въздух, с изключение на показател фини прахови частици до 10 μm (ФПЧ10), са под установените норми за опазване на човешкото здраве. В сравнение с предходните две години, през 2013 г. е намалял както броят на превишенията на СДН, така и средногодишната концентрация на ФПЧ10.

Превишенията на средноденоношната норма (СДН) имат ясно изразен сезонен характер и се дължат на употреба на твърди горива за отопление в бита. Превишенията през неотоплителния сезон (от 01.04. до 30.09) са незначителен брой.

- **Неприятни миризми**

Като основен източник на неприятни миризми могат да бъдат посочени торищата около частни стопанства на изходите на населените места, както и в частните дворове в населените места. Специфичен източник на неприятни миризми за гр. Кнежа се явява заустването на отпадъчните води в р.Гостиля в регулацията на града, както и затлачването на същата извън границите на урбанизираната територия на град Кнежа. През летния сезон се създава изключителен дискомфорт поради активно протичащите процеси на гниене на органиката в битово-фекалните води от канализационната мрежа.

С изграждането на канализационна мрежа, довеждащи колектори и пречиствателна станция за отпадъчни води ще се предотврати неприятната миризма.

Атмосферна радиоактивност

Данни за състоянието на радиационния гама-фон в пунктове от Националната автоматизирана система за непрекъснат контрол на радиационния гама фон
Средни стойности за мощността на дозата, наногрей на час, (nGy/h)
за периода от 26.07.2010 г. 11:00 ч. до 27.07.2010 г. 11:00 ч.

Данни за състоянието на радиационния гама-фон в пунктове от
Националната автоматизирана
система за непрекъснат контрол на радиационния гама-фон
Средни стойности за мощността на дозата, наногрей на час, (nGy/h)
за периода от 01.06.2014 г. 11:00 ч. до 02.06.2014 г. 11:00 ч.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Пункт	Средна стойност (nGy/h)
Видин	n/a
Вълчедръм	67
Хайредин	83
Монтана	78
Оряхово (Селановци)	66
Кнежа	81
Враца	94
Велико Търново	58
Петрохан	72
Плевен	69
Силистра	64
Русе	58
Тервел	65
Самуил	74
Калиакра	72
Емине	84
Ореш	81
Ахтопол	n/a
Варна	80
Елхово	89
Връх Рожен	125
Пловдив	117
Връх Виден	76
Връх Ореляк	n/a
Връх Ботев	134
София	101

Заклучение:

Резултатите от наблюденията през този период показват, че радиационният гама-фон в контролираните пунктове е в границите на характерния естествен гама-фон за съответния пункт и конкретните метеорологични условия.

2. Води

Водопотребление:

Основен потребител на вода в община Кнежа е населението на общината, което е разпределено в 4 населени места. Промислеността, Хлебопекарни, сладкарски цех, магазини и други търговски обекти са следващият консуматор на водни количества.

Водоснабдяването и канализацията на територията на Община Кнежа се обслужва от общинско дружество “Аспарухов вал” ЕООД. Краткосрочната и средносрочна стратегия на Дружеството цели повишаване на качеството на предлаганите услуги и ефективността на основната дейност, като основните програми за постигането на тези цели са програмата за намаляване на загубите на вода и програмата за гарантиране на качеството на питейната вода. Водоснабдяването на общината се осъществява от подземни водоизточници. Всички населени места в общината са водоснабдени. Водоизточниците на общинско дружество “Аспарухов вал” ЕООД са извън населените места и в районите на санитарните зони замърсители не съществуват, тъй като не минават колектори и канализационни системи за отпадъчни води. Общата дължина на водопроводната мрежа е 191, 607 м., има новоизградена през 2008 г. водопроводна мрежа с дължина 150 м. по ул. „Л. Каравелов” и ул. „Черно Море”. Общите загуби на вода за 2012г. са 61,72% от добиваната питейна вода. За периода на бизнес плана 2014 -2018 г. на „Аспарухов Вал” ЕООД се предвижда загубите да достигнат 29.05%. Тази цел е постижима, с оглед на това, че остарялата водопреносна система се подменя с нова и до края на 2014г. ще приключи първи етап по проект: „Доизграждане, реконструкция и рехабилитация на водоснабдителна и канализационна мрежа и изграждане на пречиствателна станция за отпадъчни води, финансиран чрез ОП „Околна среда” 2007-2013г.”

Качествата на водата са добри целогодишно с отделни сезонни отклонения в отделни населени места с местни водоизточници. На територията на общината има изградени 8 помпени станции

Водоснабдени са и четирите селища на община Кнежа, с непрекъснато целогодишно подаване на вода.

Към момента на територията на Община Кнежа се изпълнява проект: „Доизграждане, реконструкция и рехабилитация на водоснабдителна и канализационна мрежа и изграждане на ПСОВ” – първи етап. Пречиствателната станция за отпадъчни води е изградена и отпадъчните води от градската канализационна мрежа чрез довеждащи колектори се заустват в нея.

Количествени и качествени показатели

През 2013 година от водоизточниците са подадени 1 683 010 куб.м вода за питейно-битови нужди на потребителите от Община Кнежа.

Състоянието на водите е в зависимост основно от състоянието на отделните отрасли на промишлеността, селското стопанство, нивото на развитие на инженерната инфраструктура и технологиите на пречистване.

Относно качествените показатели на питейната вода, същите се следят чрез съвместен мониторинг с РЗИ– гр.Плевен, съгласно график за пробонабиранията на водоизточниците в общината и във връзка с наредба № 9/2001 г.на МЗ. Показателите от изследваната питейна вода от всички населени места в общината са в норма и съответстват на изискванията от същата наредба и съгласно БДС.

По данни на ВиК – Кнежа питейните води се изследват ежемесечно в селищата на общината по физикохимични и микробиологични показатели. Отклонения от БДС 2823 – 83 “Вода за пиене” не се наблюдават. Изследванията се извършват в акредитирана лаборатория на РЗИ – гр. Плевен

Друг фактор, оказващ влияние върху качеството и вкусовите характеристики на питейната вода е състоянието на водопреносната мрежа. Това влияние се формира най-вече от качеството на материала, от който са изработени тръбите и от създаване на рискове за постъпване на замърсители от обкръжаващата тръбите среда при намалено налягане или спиране на водата при наличие на течове.

Степен на изграденост, степен на ползваемост и състоянието на канализационната и водопреносната система в населените места.

От четири населени места, изградена канализационна мрежа има само в гр. Кнежа – 12 814 км. Изградената канализационна мрежа спрямо общата дължина на уличната мрежа е 11 %. Тя се използва на 100%.

Водопреносната мрежа в община Кнежа е остаряла и амортизирана, поради което се получават множество аварии и течове.

Много важна характеристика за Община Кнежа е фактът, че в този регион няма режим на водата. Всички селища са снабдени с питейна вода. Малък недостиг на вода се появява най-вече в град Кнежа през лятото в големите горещини, когато започва масово напояване на зеленчуковите насаждения в имотите на гражданите.

От началото на 2013г. на територията на гр. Кнежа се изпълнява проект: „Доизграждане, реконструкция и рехабилитация на водоснабдителна и канализационна мрежа и изграждане на пречиствателна станция за отпадъчни води – първи етап”, финансиран по ОП „Околна среда 2007-2013г.” За периода 2013 – 2014г. по проекта се изгради:

- Канализация - 19 471 м
- Водопровод - 11 663 м

Допълнително със средства от общински бюджет:

- Водопровод - 2 867 м

3. Отпадъци

Управлението и третирането на отпадъците е един от основните приоритети на Община Кнежа във областта на опазване на околната среда. Целите, които си поставя общинското ръководство е да осигури подходящ интегриран подход за бъдеща устойчива експлоатация и изграждане на ефективна система за събиране и предварителна преработка на отпадъците, формирани в гр. Кнежа и останалите населени места от общината.

Населението на територията на Община Кнежа е 97% обхванато в системата за организирано сметосъбиране и сметоизвозване. Отападъците от общината се извозват на регионалното депо за твърди битови отпадъци- Оряхово.

Извозването на ТБО на градското депо, разположено в местността „Мерата” е преустановено със заповед № РД 0305/15.07.2010 г. на Директора на РИОСВ - Плевен и подлежи на закриване и рекултивация, чрез средства, осигурени от Републиканския бюджет.

Нерегламентираните сметища в трите села са почистени и закрити със средства от бюджета на Общината, както следва:

1. Закрито нерегламентирано сметище в с.Лазарово с Протокол № О – 585/17.10.2006г. на РИОСВ - Плевен, в имот с №135001, местност „Около село” в землището на с. Лазарово;

2. Закрити нерегламентирани сметища в с. Бреница – 2бр. с Протокол № О – 583/10.10.2007г. на РИОСВ - Плевен в ПИ № 064006, местност „Въртопа”, землище с.Бреница и нерегламентирано сметище в ПИ 05009, местност „Над село”, землище с.Бреница.

3. Закрито нерегламентирано сметище в с.Еница с Протокол № О – 584/10.10.2007г. на РИОСВ – Плевен в ПИ 000275, местност „Барата”, в землището на с. Еница

Дейността по сметосъбиране, транспортиране и обезвреждане на отпадъците е възложена на „Местни дейности” към общината.

На територията на общината има въведена система за разделно събиране на отпадъците от опаковки и другите масово разпространени отпадъци.

➤ Текущи потоци на отпадъците и третирането им като система

Общият поток битови отпадъци съдържа различни компоненти които ако не се третират правилно могат да окажат вредно въздействие върху човешкото здраве и околната среда. В същото време в битовите отпадъци има редица подходящи за оползотворяване материали като хартия, метали, стъкло, пластмаса, биоразграими отпадъци и други. Това налага общините да въвеждат практики за разделно събиране на масово разпространените отпадъци, като отпадъците от опаковки, биоразградимите отпадъци и опасните отпадъци от домакинствата, отработени масла, батерии и акумулатори и др.

Наличната информация за морфологичния състав на генерираните битови отпадъци на територията на община Кнежа са :

Налични данни за морфология на битовите отпадъци за Община Кнежа

Вид вторичен материал	Изчислено количество ТБО от експерименталния морфологичен анализ, t/y	Разпределение на масовите проценти от експерименталния морфологичен анализ, %	Разпределение на масовите проценти от НПУДО, %
-----------------------	---	---	--

Хартия и картон	65	2,6	7,25
Метал	23	1,0	1,3
Съкло	43	1,7	3,4
Пластмаса	75	3,0	8,98
Строителни отпадъци	173	7,0	10,0
Опасни битови отпадъци	0,4	0,0	1,0
Пепел, пясък, неопределен отпадък и други – 76% от общо 15 t	1700	68,4	27,73
Текстил - 5% от общо 15 t	11	0,4	4,7
Гума и кожа - 2% от общо 15 t	5	0,2	1,8
Градински / растителни отпадъци	278	11,2	14
Оборска тор	75	3,0	5
Хранителни отпадъци - 15% от общо 15 t	32	1,3	12,56
Дърво - 2% от общо 15 t	5	0,2	2,28
Общо	2485,4	100,0	100,0

За целите на НПУДО са използвани усреднени резултати от проведени проучвания в различни типове населени места. При всяко от проучванията са изследвани достатъчни по брой и обем представителни измервания, проведени през всеки от четирите сезони. Получените резултати са използвани за оценка на количествата на отпадъците в населените места до 3000 жители, от 3000 до 25000 жители и градовете с население от 25000 до 50 000 и над 50000 жители, където за целта са обработвани като самостоятелни групи живеещите в къщи, в блокове без и със централно отопление.

Морфологичен състав на битовите отпадъци за различни типове населени места в зависимост от населението

Население, хил. жители		до 3	от 3 до 25	от 25 до 50	над 50
		%	%	%	%
Съдържание					
Органични					
1.	Хранителни отпадъци	4,86	12,56	20,85	28.80
2.	Хартия	3,87	6,55	10,45	11.10

3.	Картон	1,30	0,70	1,63	9.70
4.	Пластмаса	5,21	8,98	9,43	12.00
5.	Текстил	3,48	4,70	3,40	3.20
6.	Гума	1,15	0,45	1,10	0.60
7.	Кожа	1,36	1,35	2,10	0.70
8.	Градински отпадъци	14,12	14,00	5,53	6.80
9.	Дървесни отпадъци	2,14	2,28	1,58	1.30
Неорганични					
1.	Стъкло	8,85	3,40	8,78	9.90
2.	Метали	2,88	1,30	2,83	1.70
Други					
1.	Сгурия, пепел, инертни строителни отпадъци, пръст, пясък и други, в т. ч. неидентифицирани	50.78	43.73	32.35	14.20

Настоящата ситуация в сектора за управление на отпадъците дава възможност да се идентифицират главните потоци на отпадъците, да се анализират и планират за решаване проблемите, свързани с действията по намаляване количеството, токсичността и възможностите за рециклиране на отпадъците.

Количественият и качественият състав на отпадъците е един от основните показатели за определяне и оценка на нуждите, системите и програмите за управлението им.

Основни източници за генериране на отпадъци са домакинствата, институциите, търговския сектор и предприятията. От първите три източника се формират битовите отпадъци, чието управление е ангажимент на общините.

Битови отпадъци са тези, които се получават в резултат на жизнената дейност на хората по домовете, в административни, социални и обществени сгради. Към тях се приравняват и отпадъци от търговски обекти, занаятчийски дейности, обекти за отдих и забавления, когато нямат характер на опасни отпадъци и в същото време тяхното количество и състав няма да попречи на третирането им съвместно с битовите отпадъци.

Също така системата за събиране на информация не е ориентирана към източниците на тяхното образуване. Поради тази причина, отпадъците от общественния сектор и част от

отпадъците в индустриалния сектор /от админ. сгради и битовите помещения в предприятията / се разглеждат заедно с битовите отпадъци в домакинствата.

Отпадъците от всички тези източници на образуване постъпват в организираната система за събиране на битови отпадъци. Като цяло общината разполага с общи данни за формираните битови отпадъци, без да са налице прецизни данни по различни източници на генериране.

Биоразградими отпадъци

За постигане на целите по отношение на биоразградимите битови отпадъци (БрБО) е разработен проект на Национален стратегически план за поетапно намаляване на количествата на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране.

В съответствие с Националния стратегически план, общините следва да предвидят конкретни мерки за третиране на биоразградимите отпадъци с оглед намаляване количествата за депониране.

Компостирането е най-често използвания вариант за биологично третиране (около 95 % от сегашните операции по биологично третиране в ЕО). Той е най-подходящ за зелени или за дървесни отпадъци. Компостирането на зелени отпадъци дава компост с високо качество.

Около 25,5 тегловни процента от ТБО в град Кнежа и 37% от отпадъците в селата подлежат на компостиране.

За съжаление практиката за домашно компостиране много рядко се прилага.

Разделно събрани битови отпадъци

През 2007 г. Община Кнежа сключи Договор с „Екопак България” АД - организация по оползотворяване на отпадъци от опаковки и е въведена система за разделно събиране на отпадъци. Организацията е предоставила на Общината общо 37 комплекта цветни контейнера или 111 бр., които са разположени в гр. Кнежа. Към момента системата не функционира ефективно, въпреки организирането на информационни кампании и указанията излъчвани по местния радиовъзел у хората много бавно и трудно се създава навика да изхвърлят разделно отпадъците.

Отпадъци от строителство и разрушаване

Тъй като значителна част от този вид отпадъци може да се приеме като ценна, големи количества от тях вече се рециклират. Няма регистрирани данни за тези количества.

Част от тези отпадъци се депонира на общинските депа, докато останалите се депонират на депата, собственост на различни предприемачи. Има определена временна площадка за депониране на строителни отпадъци, но процеса на депониране на строителни отпадъци на неразрешени за целта места все още е мащабен.

Транспортните разходи до разтоварището се заплащат от собствениците на отпадъците.

Няма съществуващи инсталации за предварително третиране на строителните отпадъци както в общината така и в целият регион.

Тези отпадъци могат да се използват за следните цели:

Раздробените бетонни материали могат да се използват като компонент на новия бетон за бетонни корита, тротоари, мостове, екологични съоръжения (ПСОВ) помпени станции, канализация и др.

Раздробените бетонни-тухли могат да се използват като компонент на новия бетон за фундаменти, подове, хоризонтални прегради и стени в жилищни или търговски обекти.

Възможностите за оползотворяване на смесен строителен отпадък са твърде ограничени. Обработка, състояща се в раздробяване и сортиране е задължително условие.

Утайки от ПСОВ

Пречиствателна станция за град Кнежа е проектирана и оразмерена за 10 500 еквивалент жители. Проектен капацитет на ПСОВ – гр.Кнежа – 476 690куб.м/год.

Параметри на излишната утайка:

След аеробен стабилизатор:

- Обем на стабилизирана утайка	- 43,33 куб.м/ден;
- Маса на стабилизираната упл. утайка	- 649,91 кг СВ/ден;
- Концентрация на сухо в-во в стабилизираната утайка	- 6, 49 кг/куб.м;
- Влажност	- 99,35%;

След механично обезводняване:

- Влажност на обезводнените утайки	- 80%;
- Обем на обезводнената утайка	- 1178 куб.м/год;
- Маса на обезводнената утайка	- 237,22 tCB/год

Отпадъци от пречистването на отпадъчните води:

- Отпадъци от решетки и сита: код 19 08 01; вид – твърди

Общото количество ще е в порядъка на 0,046 куб.м/ден

- Отпадъци от пясъкоуловител – код 19 08 02; вид – твърди

Обемът на обезводнения пясък ще е около - 0,29 куб.м/ден

- Отпадъци от утайки – утайки от битови отпадъчни води – код 19 08 05; вид полутвърди

Обемът на кека ще е около – 1,62куб.м/ден

Производството на утайки от отпадъчни води е тясно свързано с мощността за пречистване на отпадъчни води.

Производствени и опасни отпадъци

Редовно получаваме информационни карти за движението на производствените отпадъци от „Олива” АД и „Кнезим”АД . Контролът на същите се извършва от РИОСВ гр.Плевен.

Болничните отпадъци от общинска болница гр.Кнежа се транспортират един път месечно по договор с фирма за обезвреждане и унищожаване – „МЛ – България” АД гр.Пазарджик. Към опасните отпадъци на територията на Община Кнежа спадат препарати за растителна защита с изтекъл срок на годност - пестициди

През 2002 г. е изготвен, подаден и одобрен проект за отпускане на безвъзмездна финансова помощ за обезвреждане на негодни за употреба пестициди към МОСВ. Проектът е реализиран, събрани и преупаковани са всички пестициди от складовете на бившите ТКЗС – та, намиращи се на територията на общината. Ремонтиран е един склад, находящ се на бившето селскостопанско летище – общинска собственост, в който са складирани всички пестициди - 81 тона общо, склада периодично се проверява от органите на гражданска защита и РИОСВ гр.Плевен. Оценката за съхранението им е добра.

Масоворазпространени отпадъци

През 2007 г. Община Кнежа сключи Договор с „Екопак България” АД - организация по оползотворяване на отпадъци от опаковки и е въведена система за разделно събиране на отпадъци. На 06.01.2010г. е сключен Договор №2 между Община Кнежа и «НУБА РЕЦИКЛИРАНЕ» АД, гр. София за сътрудничество в областта на разделното събиране, транспортиране, временното съхраняване, предварително третиране и предаването за оползотворяване и/или обезвреждане на /НУБА/ негодни за употреба батерии и акумулатори на територията на Община Кнежа. Доставени са 12 бр.контейнерчета за излезли от употреба батерии и са поставени на определени от Общината места /площадки, за които населението е информирано по РТВ и РАВА ТВ. Сключен Договор №119/25.06.2013г. между Община Кнежа и ”Българска рециклираща компания” АД за излезли от употреба моторни превозни средства /ИУМПС/ на територията на Община Кнежа. Сключен Договор между Община Кнежа и „Национална организация по оползотворяване и рециклиране на отпадъци” АД от 18.10.2013г. за събиране и оползотворяване на излязло от употреба електрическо и електронно оборудване – ИУЕЕО, съобразно изискванията на ЗУО и подзаконовите нормативни актове по прилагането му.

➤ Осигурени услуги за управление на ТБО

Осигуряването на средствата, необходими за събирането и извозването на ТБО е главно от такса “битови отпадъци”, определена съгласно Закона за местните данъци и такси и от бюджета на общината. Приходите от източниците осигуряват средствата за извършване дейностите по:

1. Почистване на улични платна, площади, алеи, паркове и други обществени места;
2. Временно съхраняване на ТБО в специално предназначени за целта контейнери, кофи и кошчета на обществени места;
3. Събиране на ТБО от съдовете за временно съхраняване и транспортирането им до регионалното депо;
4. Третиране на ТБО в регионалното депо по съвременен начин - с уплътняване и запръстване на отпадъците;

5. Управление на дейностите по събирането, извозването и депонирането на ТБО; Информацията за наличните съдове за ТБО и сметоизвозваща техника е представена в следната таблица:

Съдове за сметосъбиране и сметоизвозваща техника	Броя
1. Брой на осигурените съдове за ТБО (по видове според обема)	
1.1. Тип "Бобър" - 110л	350
1.2. Тип "Бобър" за разделно събиране на отпадъци	111
1.3. Кофи тип „Мева” – 110 л.	4240
2. Налична техника:	
2.1 Сметоизвозващи машини	
- "Хюндай"- 8+1м ³	1
- Сметосъбираща машина „ДАФ” 24 м ³	1
- Мерцедес - 28 куб.м	1
- Газ-53	1
- Самосвал – ЗИЛ	1
- „Водонос”	1
- Самосвал – ЗИЛ	1

- Съществуващи разходи и система от такси

Съществуващата система за таксуване на услугите за управление на твърдите битови отпадъци е заплащането на такса смет да е заедно с местните данъци и е свързана с данъчната оценка на недвижимата собственост. Разходите за управлението на отпадъците се покриват с част от такса битови отпадъци, която включва също почистване на улици, снегочистиране и др. Размерът на таксата се определя като ‰ от стойността на имота, на база на разходите за управление на отпадъците и се събира заедно с данъка за имота. Таксата за управление на отпадъците има три нива, според различните потребители: домакинствата, индустрията, администрация и търговия. Бюджетът се планира веднъж

годишно и се гласува на общинските съвети всяка година преди края на март. Таксите за управление на отпадъците се събират от общините.

Генерирани количества битови отпадъци в Община Кнежа за периода 2011 – 2013 г.

Години	Образувани битови отпадъци	
	Количество, тон	Годишна норма на натрупване на отпадъци, кг./жит./год.
2011	1 750	286
2012	2 900	305
2013	3 407	315

За намаляване вредното въздействие на отпадъците върху околната среда е необходимо да се предприемат следните мерки:

- 1. Осъществяване на рационална регионална политика в областта на управлението на отпадъците, според приоритетите на НПУДО;**
- 2. Да се закрие и рекултивира общинското депо за ТБО;**
- 3. Генерираните твърди битови отпадъци на територията на общината да се извозват и депонират на регионалното депо;**
- 4. Да не се допускат нерегламентирани замърсявания на територията на общината;**
- 5. Да се разделят на място видовете масово разпространени отпадъци и да се организира по следващото им предаване за рециклиране и оползотворяване.**

6. Да се разработват стимули и разяснителни кампании за насърчаване и масово участие на населението в разделното събиране на битовите отпадъци;
7. Да се поддържа адекватен административен потенциал за управление на отпадъците, който да се грижи за спазване хигиенните норми от страна на гражданите и фирмите на територията на общината.

4. Почви

➤ Геоложки строеж

Община Кнежа е разположена в Дунавската хълмиста равнина и се характеризира с еднообразен геоложки строеж. В него вземат участие седиментите на неогена и квартернера. Квартернерните покриват в района на общината по-старите седименти. Представат се предимно от глини /прахово-песъчливи и льосовидни/, чакъли и пясъци в терасите на р.Искър и делувиялната чакълеста покривка покрай левия бряг на р. Искър в участъка на с.Бреница, като чакълите по постепенно прехождат в тересни материали на р.Искър.

Под квартернерните отложения, под дълбочина 35 метра и повече следват неологите на неугена. В основите на профилите са изградени от мерголоподобни глини, над тях следват пясъци средно до дребнозърнести за глинени на места с варовити ядки, а под тези пясъци – различно оцветени /бели, жълти, ръждивочервени, черни глини/.

При град Кнежа се разкриват глини много финни, водонаситени пясъци, които в северозападната посока преминават постепенно във варовици.

➤ Хидрогеоложки условия

Геолого-метоложките видове почви, които изграждат терена на община Кнежа обуславят слабата водообилност на по-голямата част от проучваната територия.

Льосовидните материали, които покриват преимуществено терена на силно водопроницаеми – коефициентът на филтрация е 2 -2,2 метра /деноношно. Те улесняват проникването на атмосферните води до водопоемните хоризонти – пясъците и чакълите. Това е и основната причина за преминаване на водите от Белослатинската питателна система – хоризонтално и в дълбочина, който заедно с обилните води, получени при сметотечението през 1973 година са обводнили значителна част от територията на община Кнежа.

След с.Чомаковци р.Искър навлиза в изследвания район. От тук между ширината на образуваната от реката тераса е от 2-2,5 км. Алувиалните отложения в терасата на р.Искър се характеризират със сравнително голяма водообилност.

➤ **Инженерно-геоложки условия**

В зависимост от физико-механичните свойства на отделните скални видове голяма част от територията на община Кнежа попада в глинесто скална група, типично лъсцова. Характеризира се със жълтеникав цвят, а в горните си хоризонти - с малко варовито вещество. Лъсът е микропорест, лесно пропада при намокряне /водонасищане/. Особено характерно за него е, че той увеличава глинестото си вещество от север на юг. Инженерно –геоложките материали не са много подходящи за мелиоративно строителство.

Долината на р.Гостиля попада в скални, полускални, глинести и рохкави инженерно – геоложки комплекси. Към този скален комплекси. Инженерно-геоложките условия на тези комплекси са добри, в зависимост от характера на отделните видове скали. Речният терен на р. Искър се включва в глинести и рохкави скални комплекси. Те се представят от чакъли, пясъци и глини. Характерно при тях е, че при всякакъв вид фундиране в тези райони е необходимо отводняване на строителните изкопи. Общо взето инженерно-геоложките условия в тези скални комплекси са сравнително добри за жилищно и хидромелиоративно строителство.

➤ **Анализ на качеството на почвите в Община Кнежа**

На територията на община Кнежа са разпространени следните почвени типове:

1. Карнобатни черноземи – тези почви са наситени с калции и високо съдържание на фосфор. За подобряване на хранителния режим на тези почви и увеличаване добивите от тях, е необходимо да бъдат горени както с органични, така и с минерални торове.
2. Типични черноземи – те заемат голяма част от района и са разположени главно около село Бреница. Добре запасени са с азот и калий, а фосфорът е в по усвояема форма, отколкото в карнобатните черноземи. Благоприятно реагират на комбинирано органично – минерално торене.
3. Излужени черноземи – те са по широко разпространени от карнобатните и типичните. Заемат западните части на общината, в районите на селата Еница, Лазарово и град Кнежа.

През 2013 г. Регионална лаборатория - Плевен е изпълнила мониторинговата програма съгласно указанията на Изпълнителната агенция по околна среда (ИАОС). По мониторинг I ниво – широкомащабен мониторинг са наблюдавани 8 пункта. Изпитването на почвените проби включително за тежки метали (ТМ), органични замърсители и пестициди ще бъде готово до 31.03.2014 г. съгласно т. 3 от програмата за почвен мониторинг.

➤ Ерозия

Ерозията на почвата е процес на разрушаване, пренасяне и отлагане на почвени частици чрез вятър, дъждовни и поливни води при протичане на естествени и/или антропогенни процеси. Загубата на почвен материал оказва съществено влияние върху функциите на почвата, както и мястото на проявлението на ерозията, така и върху прилежащите територии. Ерозията води до намаляване на дълбочината на коренообитаемия слой, количеството на хранителните елементи и запасите на почвена влага; изчерпване на филтриращия и буферния капацитети на почвата; намаляване на съдържанието на почвено органично вещество; загуба на биоразнообразие; деградация на почвената структура - образуване на почвена кора и разпространение и акумулация на замърсители във водните течения. Природните и стопанските условия на територията на България създават предпоставки за разпространението на водна, ветрова и иригационна ерозия. Наред с природно обусловените фактори, степента на проявление на почвената ерозия зависи и от човешката дейност. Неправилната обработка на почвата, обезлесяването и горските пожари също са съществени фактори, оказващи влияние върху този процес. Провежданите мероприятия за борба с това вредно явление са агротехнически, лесотехнически и хидротехнически. На територията на община Кнежа ерозирали почви почти няма.

➤ Радиоактивно замърсяване на почвите

С отзвучаването на преките ефекти от Чернобил, след 1990 год. Като основни замърсители остават изотопите на стронций и цезий. Същите са нехомогенно разпределени в района, както и на територията на цялата страна. Съдържанието на тези радионуклиди в почвите на Община Кнежа не се отличава значимо от тези за цяла Северна България. Естествените миграционни процеси са много бавни и съдържанието им като процент от активността на повърхностния почвен слой 0-30 см остава постоянно през годините. Това показва и липса на допълнителни локални отлагания.

Съдържанието на естествените радионуклиди U-238, Ra-226 и Th-232 е в рамките на нормалното за почвите в района.

➤ Замърсяване с тежки метали и металоиди

Броят на пунктовете на територията на РИОСВ – Плевен (Плевенска и Ловешка област) по почвен мониторинг I-во ниво - широкомащабен мониторинг е 33. През 2012 година Регионалната лаборатория в гр. Плевен е извършила пробонабиране от 8 пункта със следните номера: № 129 - Девенци, № 130 - Искър, № 145 - Бъркач, № 146 - Горна Митрополия, № 147 – Славовица, № 148 – Гиген, № 162 – Плевен, № 178 – Згалево, както и съответното изпитване на пробите съгласно утвърдената от изпълнителния директор на Изпълнителна агенция по околна среда (ИАОС) Годишна програма за мониторинг на почви. Всяка проба се извършва в две дълбочини: от 0-20 см и от 20-40 см. за обработваеми земи. Следят се следните показатели: активна реакция на почвата (pH),

биогенни елемент - общ азот, общ фосфор, нитратен азот, органично вещество – общ въглерод и органичен въглерод, обемна плътност и 9 тежки метали – мед, цинк, олово, кадмий, никел, кобалт, хром, арсен и живак. След анализ на резултатите от изпитването от 2012 г. е видно, че съдържанието на тежки метали в почвата е под максимално допустимите концентрации (МДК), определени с Наредба № 3 от 1 август за допустимо съдържание на вредни вещества в почвата.

➤ **Замърсяване с нитрати**

Внасянето на азотсъдържащи торове в по-големи количества от необходимите за развитието на културите или/и неправилната им употреба, причинява замърсяване с нитрати както на почвата, така и на водите (повърхностни и подземни). Замърсяването на водите с нитрати от земеделски източници може да бъде причинено по два начина: чрез „точков“ или „дифузен“ източник.

- **„Точково“** замърсяване е налице тогава, когато се допусне изпускане или заустване на замърсяващи вещества във водите от конкретен източник, в случая нитрати - например просмукване на оборски тор от торище. Най-честата причина за подобно замърсяване е липсата на съоръжение за съхранение на органични торове. Понякога подобно замърсяване се явява и в резултат на пропуски, небрежност или неправилно управление и съхранение на органичните торове.
- Замърсяването от **„дифузните“** източници се дължи на общо просмукване на вода от земната повърхност или от общо движение на нитратите в почвата. То е резултат от прилагането на органични или минерални торове в количества, превишаващи нуждите на културите от хранителни елементи. Този вид замърсяване се появява и при тънък повърхностен почвен слой, който не може да абсорбира хранителните вещества. Замърсяване може да се получи и когато се внасят торове при неподходящи почвени или климатични условия. Ако земеделските култури или тревната растителност не са в състояние да усвоят наличните хранителни вещества, количествата, които са в повече се оттичат с подпочвените води, което води до замърсяване.

В българското законодателство Нитратната директива е въведена чрез Наредба № 2 от 16.10.2000 г. (обн., ДВ, бр. 87 от 24.10.2000 г.) за опазване на водите от замърсяване с нитрати от земеделски източници, издадена от министъра на околната среда и водите, министъра на здравеопазването и

министъра на земеделието и горите. Предмет на тази наредба са водните обекти или части от тях, съдържащи повърхностни води, подземни, в т.ч. и минерални

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

води, и крайбрежни морски води. Целта е опазване на водите от замърсяване с нитрати от земеделски източници.

Правилата за добра земеделска практика са разработени в изпълнение на изискванията на Наредба № 2 от 16.10.2000 г. със заповед на министъра на земеделието.

Правилата за добра земеделска практика са препоръчителни за земеделските стопани. Изключение правят тези стопанства, които попадат на територията на нитратно уязвима зона, където прилагането на Правилата за добра земеделска практика е задължително, като част от Програмата от мерки за ограничаване и ликвидиране на замърсяването в чувствителните/уязвимите зони.

Нитратно уязвими зони са райони, в които чрез просмукване или оттичане водите се замърсяват с нитрати от земеделски източници. Нитратно уязвимите зони са първоначално определени със Заповед № РД-795/10.08.2004 г. на Министъра на околната среда и водите. През 2010 г. Нитратно уязвимите зони са предефинирани със Заповед №РД 930/ 25.10.2010 г. и покриват 141 общини с пълен или частичен обхват.

Община Кнежа попада в нитратно чувствителна зона!

Карта 1. Карта на нитратно чувствителните /уязвимите зони в България от 25.10.2010г.

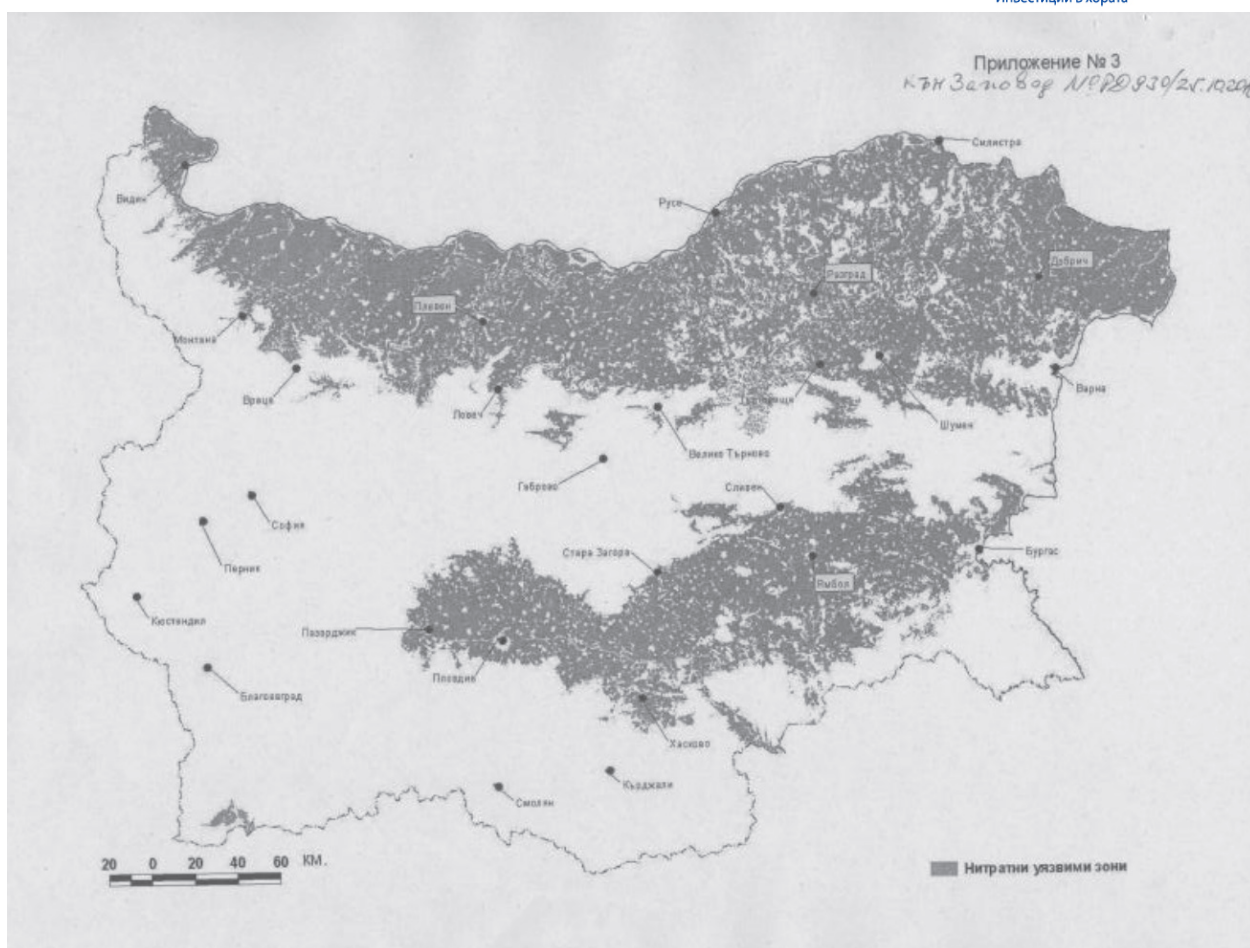
Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

ВАЖНО!

Правилата за добра земеделска практика и Програмата от мерки за ограничаване и намаляване на замърсяването с нитрати от земеделски източници са задължителни за всички земеделски стопани, чиито стопанства попадат в нитратно уязвимите зони, независимо от това дали кандидатстват за получаване на субсидии в рамките на схемите на ОСП или не.

Обхватът на нитратно уязвимите зони се определя или като пълен обхват на цялата територия на общината, или като частичен обхват, ограничен от определена надморска височина – до 100м, 200м, 250 м, 300м и 350м. Обхватът на нитратно уязвимите зони на национално ниво е посочен в Приложение 3.

ИЗВОДИ

1. **Община Кнежа попада в нитратно чувствителна зона;**
2. **Почвите в общината са богати на хумусно съдържание за благоприятно развитие на селското стопанство;**

5. Защитени територии и биоразнообразие

➤ Защитени територии

Община Кнежа се намира във флорния район на Дунавска равнина. От дъбовите гори има запазени отделни стари дървета на възраст над 100 години. Намират се извън регулацията на града в м. „Опитно поле”. Тези единични екземпляри се развиват нормално.

Животинските видове под специален режим на ползване са охлювите и жабите. Задължително е хората, занимаващи се с тази дейност да се регистрират в РИОСВ.

Сериозен проблем, водещ до нарушаване на биоразнообразието е опожаряването на стърнищата. Ето негативните ефекти:

- изгаря хумусния слой, който подхранва растенията
- засилване на почвената ерозия
- загуба на кислород във въздуха
- рязко намалява водния запас
- изгарят съседни дълготрайни дървета и горски масиви

На територията на Общината няма защитени територии.

Влажните зони са междинни станции при пролетните и есенни миграции на редица редки видове птици:

- Водоплаващи – гмурец голям, гмурец малък, бик голям воден, бик малък воден, чапла бяла малка, щъркел бял, щъркел черен, гъска белочела малка, гъска посевна, гъска сива, ветрушка черношипа,
- Дневни грабливи птици- северен мишелов, ястреб малък /врабчар/, синявица, обикновен пчелояд, папуняк и земеродно рибарче.

Пойни птици – дрозд поен, кос /черен дрозд/ чучулига полска, шаварче блатно и др.

В тези зони се развива хигрофитна растителност от тръстика, блатия, папур, катушка, върбовка и някои редки видове.

➤ **Натура 2000**

Натура 2000 представлява Европейска екологична мрежа от защитени зони, изградена с цел опазване или възстановяване на природни местообитания на видове с национално и европейско значение в естествения им район на разпространение.

Натура 2000 е изградена на базата на два основни документа на ЕС, свързани с опазване на природата. Това са Директива 92/43/ЕЕС(за местообитанията) и Директива 79/409/ЕЕС(за птиците). Тези директиви са транспонирани в Закона за биологичното разнообразие, който урежда нейното изграждане на територията на нашата страна и контролира опазването на видовете и местообитанията , включени в нея. На базата на двете директиви се определят два вида зони: защитени зони за опазване на дивите птици и защитени зони за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна.

В тези зони може да влизат и защитени територии, които запазват статута си определен със Закона за защитените територии, както и Корине места, Рамсарски места, флористично важни места и орнитологично важни места.

ЗАЩИТЕНИ ЗОНИ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА КНЕЖА:

1. Защитена зона по Директива за местообитанията река „Искър” с идентификационен код BG0000613, с.Бреница – ЕКТТЕ-6375;
2. Защитена зона по Директива 92/43/ЕЕС за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна – Конунски дол с идентификационен код BG 0000627, която попада в землището на гр.Кнежа.

В Община Кнежа се среща един защитен растителен вид – **Унгарски карамфил (Dianthus kladovanus)** и защитено дърво – **вековен дъб**, обявен за защитен със Заповед № РД – 861/30.09.2010г. на МОСВ (ДВ бр.90/2010г.)

➤ **Организиране на отдиха в Община Кнежа**

В община Кнежа има изградени обекти за краткотраен и седмичен отдих.

Непрекъснато се развива и обновява жилищната среда. Изграждат се нови детски кътове в междублоковите пространства. Увеличава се непрекъснато зеления фонд на жилищните комплекси, паркове, уличното озеленяване. Парковата мебел и оборудването на детските площадки се отремонтира и поддържа.

От ландшафтната обстановка в района и останалите характеристики на компонентите на околната среда проличават утежнените природни условия за организиране на отдиха:

-липса на естествени горски масиви, недостатъчно количество дълготрайна растителност в жилищните райони на общинския център, негативното въздействие на остроконтиненталния климат с екстремни температури, льосовите формации, водещи да запрашаване на въздуха при силни ветрове и много други.

От друга страна други фактори го благоприятстват:

- Язовир “Върбица”;
- Наличието на вилните зони – в района на Къмпинга;
- Конната база в гр. Кнежа;
- Възможностите за риболов край р.Искър при с. Бреница

Друго, масово посещавано място за почивка през уикенда е парк “Тергана”, който се простира на 550 дка общинска земя. В лесопарка са определени места за отих, оборудвани са с паркова мебел, пешеходните алеи са с твърда настилка, има изграден детски кът, както и лицензирана от МОСВ – зоологическа градина. Пред пака има отреден паркинг с достатъчно паркоместа. Паркът е подходящ за общоградски празненства.

От 2004 год Общината със собствени сили и средства поддържа цялата площ на лесопарк “Тергана”. Поддържа се и зелената система в парка, ежегодно в благоустроената му част се засаждат нови видове фиданки, както и различни видове цветя и храсти. Местното НПО “Зелени балкани” също подпомага с озеленяване.

Контрол върху екологосъобразното използване на горите за територията на община Кнежа се осъществява от Държавно лесничество – Плевен.

РИОСВ–Плевен упражнява контрол за ограничаване на незаконната търговия с редки и защитени видове растения и животни. Такива нарушения в последните години не са констатирани. Периодични наблюдения (съобразени с биологията на отделните видове) се предвиждат върху популациите на застрашени и редки животни, особено в орнитологично важните места в региона.

Цялостната преценка е , че на територията на община Кнежа има някои природни ресурси за организиране на отдиха на населението, дори за организиране на културен и развлекателен туризъм , свързан с различни рекреационни занимания, като спорт, езда ,риболов, еко-туризъм стига всичко това да се експонира по организиран и привлекателен начин.

ИЗВОДИ:

- Влажните зони на територията на общината, са една от чувствителните зони за работа в областта на околната среда съхраняване на съществуващата флора и фауна;
- Общината не разполага с достатъчен ресурс за развитие на отдиха и туризма;
- Туризмът може да се превърне в надежден източник на доходи след обновяване и развитие на основните ресурси в тази област. За целта е целесъобразно да се ползват възможностите на програми и фондове на ЕС свързани с туризма.

6. Шум

Опазването на околната среда от шум има за цел да не се допуска излъчване и разпространяване на шум над определените гранични стойности. Законът за защита от шума в околната среда предвижда тези цели се постигат чрез разработване и прилагане на мерки за избягване, предотвратяване или намаляване на шума. Община Кнежа няма задължение да разработва стратегическа карта на шума, съгласно Закона за защита от шума.

Основни проблеми за шумовото натоварване в общината са съответно:

- лошокачествена настилка;
- двустранно плътно застрояване по главните улици;
- наличие на автогара.

Характерна за шумовото натоварване на града е денонощна и седмична цикличност.

Изводи:

1. Общината се характеризира със сравнително ниско шумово натоварване.

1. Възможност за частично решаване на проблемите, свързани с шумовото натоварване в пиковите за град Кнежа часове е проектирането и изграждането на пешеходна зона в централната градска част;

2. Прилагането на оптимизирана схема на транспортната мрежа в града е възможно да подобри състоянието.

3. Подмяната и поддръжката на съществуващата настилка ще доведе до значително подобряване на шумовата среда.

7. Зелени площи

Информацията е взета от баланса на територията за гр. Кнежа

Зелени площи

<u>Съществуващо положение</u>	<u>по плана</u>
Обща площ – 46,10 ха	26,19 ха
% от зоната - 7,66 %	4,50 %
жител на кв.м – 29,50 кв.м	15, 00 кв.м

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Зелени площи в декари: за град Кнежа 152 дка ; с. Еница – 32 дка; с.Бреница – 46 дка; с. Лазарово – 40 дка .

Зелените площи в централната част на града са заети главно с дървета, цветя, храсти и тревни площи. Това прави много по- естетична обстановката в района, тъй като е възможно по-честото им окосяване.

Лесопарк “Гергана” е любимо място за отдых на населението. Парка е създаден през 80 –те години и успешно е залесен с обикновена и екзотична за този регион растителност – черен бор, конски кестен, западна туя и др.

През последните години чувствително се увеличи разнообразието от дървесни видове, като списъка им само за гр. Кнежа възлиза над 350 бр. декоративни дървета и храсти. Извън регулацията на града се залеси територия от 514 дка със акация и топола, средствата бяха отпуснати от програма Сапард. Всяка година със средства от бюджета се закупуват и залесяват различни видове фиданки на общински терени в землището на Община Кнежа, те възлизат на около 50 дка.

Основни композиционни елементи на зелената система в гр. Кнежа са :

- **Улично озеленяване с дървета, жив плет, храсти и др., което цели да подобри комфорта на пешеходното движение през летните горещини, като осигурява сянка за преминаване и подобрява микроклимата в градската среда.**
- **Градски паркови площи, както и зелени площи по местата за живеене.**

Основание за увеличаване на зелените площи са фактите, че върху дървета, храсти и треви се утаява до 72% от въздушния прах и до 60% от серния двуокис. Необходимостта от увеличаване на уличните дървета се мотивира и с наблюденията, че над зелените насаждения се образуват низходящи въздушни течения, утаяващи праха. С увеличаване броя на дърветата би се увеличила относителната влажност на въздуха.

ИЗВОДИ:

1. Зелените площи в общината са достатъчни по площ и през последните години – сравнително добре озеленени, незадоволително е поддържането им, поради недостиг на работна ръка и липса на напоителни системи.

2. Не е възможно подобряване състоянието, декоративния ефект и ефективно изграждане на нови зелени площи без направата на стационарни напоителни системи.

3. Целесъобразно е разширяване на производството на декоративно-посадъчен материал на територията на Общината за масово озеленяване.

8. Радиационен гама фон и атмосферна радиоактивност

През 2013 г. в рамките на националната мрежа за радиационен мониторинг на околната среда, от Регионална лаборатория – Плевен към ИАОС са взети общо 134 бр. проби за измерване на радиационен фон и атмосферна радиоактивност, на територията на

Плевенска област. През изтеклата 2013 година са извършени 122 бр. измервания на радиационния γ (гама) фон. Не са установени превишения за характерните за региона фоновы стойности. Вzeti и изследвани са 12 бр. проби за съдържание на радионуклиди в атмосферния въздух. В изследваните проби не е регистрирано повишено съдържание на природни или техногенни радионуклиди, в сравнение с характерните за съответните райони стойности.

Кратка информация за радиологичните характеристики на необработваеми почви и води от повърхностни реки и водоеми. По компоненти през 2013 г. от Регионална лаборатория – Плевен са взети и изследвани следните проби:

♦ 77 бр. проби от необработваеми почви и 10 бр. проби от дънни утайки – за съдържание на следните радионуклиди:

уран 238,

радий 226,

торий 232,

калий 40,

олово 210,

техногенен цезий 137;

♦ 31 бр. проби от повърхностни и подземни води – за съдържание на:

обща α (алфа) и β (бета) радиоактивност,

тритий,

стронций 90,

техногенен цезий 137.

В изследваните проби не е регистрирано повишено съдържание на природни или техногенни радионуклиди, в сравнение с характерните за съответните райони стойности.

Анализът на резултатите от проведения мониторинг позволява заключението, че радиационното състояние на околната среда в контролирания регион не показва отклонения от действащите норми и характерните за съответните райони стойности.

Управленски фактори

В общинска администрация няма специализиран отдел „Екология“. В структурата е създадена една експертна длъжност – гл. експерт „Екология“, чиято отговорност се свежда до контрол, управление и администриране на дейностите, свързани с въздействието върху компонентите на околната среда на територията на общината. Участие в разработване на местни наредби и програми /съгласно ЗУО и ЗООС/, проекти по европейските и национални фондове и др.

Обмен на информация и сътрудничество с регионални органи на централни ведомства от компетенциите на които са въпроси по опазване на околната среда, се извършва чрез областния съвет по регионално развитие и РИОСВ.

Услуги, предоставяни от общината и на територията на общината, свързани с опазване на околната среда са:

- Третиране на отпадъците – услугата се извършва от «Местни дейности»
- Водоснабдяване и канализация – изпълнява се от ВиК дружество.

10. Състояние на местната икономика

1. Селско стопанство

Комплексното въздействие на климата и природните дадености на община Кнежа имат съществено влияние върху развитието на селското стопанство.

Структуроопределящ отрасъл в община Кнежа е селското стопанство – наличие на 255 хил. дка. обработваема земя. На територията на общината съществуват следните земеделски кооперации: ЗК “Зора”, ЧЗППК “Изгрев”, ППЗК “Прогрес”, ЗК “Победа”, Кооперация “Север”, ЕТ – “Светлин Илчовски”, ЕТ Прис – Борислав Горанов, ЗК “Бреница”, ЗК “Детелина”, фирма – Агротехно с. Бреница, ЗК “Земя” – с. Лазарово, ЗК “Съзнание” – с. Еница.

Структурата на територията по начин на ползване според баланса е следната:

Селскостопански фонд - 299 091 дка

Горски територии, вкл. тр. насаждения - 2 380 дка

Населени места - 12 763 дка

Водни площи - 570 дка

Територии за транспорт - 1 378 дка

Най-голям е дялът на селскостопанския фонд, като обработваемата земя е около 85%-90%.

В землището на общината няма необработвана земя /пустееща/.

От селскостопанския фонд за нуждите на селското стопанство площта е разпределена по населени места , както следва:

гр. Кнежа - 171 266 дка

с. Бреница - 77 146 дка

с. Еница - 29 705 дка

с. Лазарово - 20 974 дка

В района на Община Кнежа почвено-климатичните условия са много подходящи за развитие на зърнени култури, зеленчукопроизводство, отглеждане на билки и трайни насаждения. Основна пречка е напояването на културите. В средносрочна перспектива селското стопанство ще е отрасъл с висока скрита безработица и предимно сезонна заетост. Общината може да подпомогне местния пазар на труда като предоставя с преференции общинска земя, общински сграден фонд на фирми, които да откриват нови работни места. В община с традиции в земеделието, агробизнесът става все по-съществена възможност за достъп до поминък и средства за прилично съществуване.

2. Промисленост

През последните години развитието на промишлеността постепенно започва да се възражда в селищата на общината.

По големи предприятия на територията на гр. Кнежа са:

- ТД “Кнезим” АД - фирмата е специализирана за производство на промишлена арматура, регулиращи и спирателни вентили за налягане, има собствена чугунолеярна и стоманолеярна цех. Към момента предприятието не работи с пълен капацитет;
- “Балканкар” АД – София – специализиран е за производство на правотокови ел.двигатели и микро ел.двигатели за карното производство; електромагнитни превключватели за карното производство. Дружеството работи с намален капацитет;
- “Стъклопластик” АД – работи в областта на химическата промишленост, изразена в преработката на пластмаса и стъклопластово производство. От стъклопласти се произвеждат тръби, предназначени за транспортиране на агресивни флуиди, за съхранение на нефтопродукти, течни торове, хранителни продукти и други. В момента Дружеството не работи;
- “Антикороза” АД – Дружеството е специализирано в производството на антикорозионни средства, смазочно-охлаждащи течности, фосфатиращи състави, обезмасляващи препарати, антифриз и миелци и почистващи препарати;
- “Олива” АД – произвежда рафинирано и натурално слънчогледово олио, експелер, летицин и мастни киселини;
- “АНСДА” ЕООД– Производство на сурови масла и мазнини;
- “Сортови семена – ЕЛИТ” ЕАД клон Кнежа – ЗСКХЦ - нормален капацитет на производствена дейност;

Останалите хранително-вкусови предприятия и цехове в града са изградени като “междудооперативни” структури.

- Мелницата за бяло брашно има капацитет 17-18 тона на ден. Съгласно закона за реституцията е върната на предишните собственици и в момента се нарича “Надежда” ООД;

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

- Институт по царевицата- основни направления в научната дейност са селекцията и агротехниката на царевицата. В момента работи с 45 % от максималната си производствена дейност;

- Ветрорезина Балкан ЕООД

- „ВСВ” ООД - екстракция за билки

• Търговия и услуги

Финансови

Финансово-кредитната дейност се осъществява от клон на банка ДСК в гр.Кнежа, клон на Уникредит Булбанк и Интернешънъл Асет Банк – офис Кнежа, клон Враца, Пощенска Банка

Изводи за връзката между икономическото развитие и опазване на околната среда в община Кнежа:

Съществуващата икономическа структура и бъдещите динамични изменения в местната икономика няма да доведат до нарушаване на екологичната характеристика в региона.

11.Финансови фактори

Общинския бюджет е самостоятелна финансова сметка за приходите и разходите на общината за една бюджетна година, като включва приходи от:

1. местни данъци и такси - при условия и по ред установени със закон; услуги и права, предоставяни от общината; разпореждане с общинска собственост; глоби и имуществени санкции; лихви и неустойки; помощи и дарения, и други постъпления;

2. разходи за делегирани от държавата и местни дейности, както и във функционален разрез съгласно единната бюджетна класификация;

3. бюджетни взаимоотношения с централния бюджет и с други бюджети и сметки за средства от Европейския съюз;

4. бюджетно салдо;

5. финансиране.

Постъпилите през 2012 г. данъчни приходи са в размер на 592 475 лв. или 22.79% от общия размер на собствените приходи, за 2013 г. са постъпили 657 639 лв., което представлява 19.34% от събраните местни приходи. Очертава се намаляване на относителния дял в общата сума на местните приходи, въпреки че в абсолютна стойност има постоянен ръст.

Основно през последните години е налице тенденция за увеличаване на приходите и доходите от собственост, като през 2012 г. събраните са в размер на 1 214 561 лв. или това представлява 46.72% от общия размер на събраните местни приходи, за 2013 г. - 1 940 722 лв., което е 57% от общо постъпилите собствени приходи.

Нараства относителния дял и на приходите от общински такси, като за 2013 г. те са се увеличили с 10% спрямо 2012 г.

За 2012 г. относителния дял на приходите от централния бюджет е в размер на 67.58%, в сравнение с 2013 г. се бележи намаляване, като делът на приходите е 60.81% от общият размер приходи по бюджета на общината за 2013 г.

През 2012 г. и 2013 г. разходите с най-голям относителен дял спрямо всички разходи по бюджета са : разходите за функция “ Образование”, съответно 48.10% и 45.10%; разходите за функция “Общи държавни служби”, съответно 18.7% и 19.9%; разходите за функция „Жилищно строителство, БКС и опазване на околната среда”, съответно 16% и 16.4%.

Разходите с най-малък относителен дял спрямо всички разходите по бюджета за 2012 г. и 2013 г. са разходите за функция „Разходи неклассифицирани в други функции”, съответно 0.4% и 0.2%.

Капиталовите разходи извършени през 2012 г. са в размер на 378 876 лв. или 5.7% спрямо общите разходи за 2012 г., извършените през 2013 г. са 591 564 лв. или 7.9% от общия размер разходите за съответната година.

Основните изводи в областта на финансовите параметри се свеждат до следното:

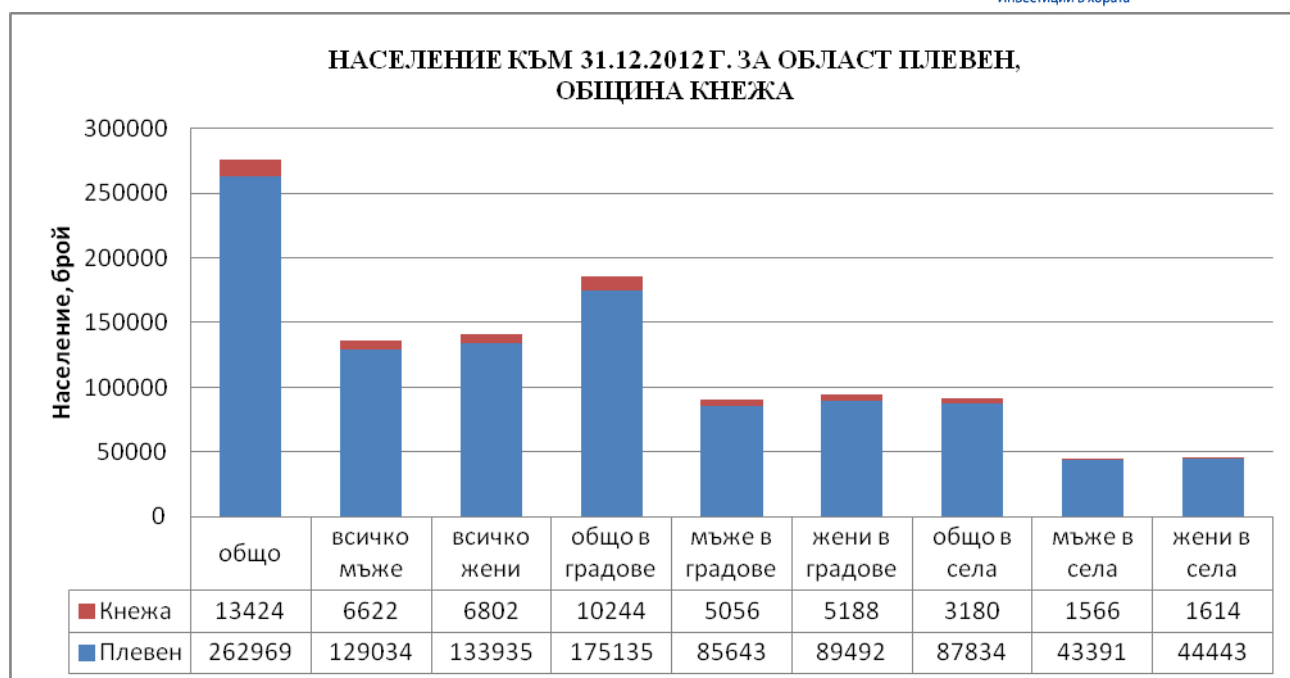
- общинският бюджет се характеризира със постоянна тенденция на стабилност;
- общинския бюджет е балансиран;
- повишаване на абсолютния размер на приходите от общинска собственост в отчетените неданъчни приходи;

12. Демографски фактори

➤ Анализ на състоянието и броя на населението

В община Кнежа има демографската криза и през последните години тя се задълбочава. Влияние върху демографското развитие на общината оказват световните и национални демографски процеси – намалена брачност и раждаемост, засилена урбанизация, както и специфичните - увеличена смъртност и интензивна емиграция. В резултат на тези процеси населението на общината намалява и застарява ежегодно. Динамиката показва трайна тенденция на намаление на населението - с 1108 души през 2012 спрямо 2007 г., което е по-малко в сравнение със средната стойност за област Плевен - 1684 души. По данни от преброяването към 01.02.2011 г. населението на община Кнежа е 13 803 души, а към 15.08.2013г в общината живеят 13 424 души, от които 49,33% са мъже, което представлява намаление с 379 души.

Фиг. № 1 Брой на населението

Източник: НСИ- 31.12.2012г.

По признака пол структурата на населението е сравнително балансирана през годините. Мъжете през 2012 г. са с 534 по-малко от жените. Градското население е 77%, а в селата живеят 23% от жителите на община Кнежа.

През 2011 г. под трудоспособна възраст е 14,74% от населението на община Кнежа. Възрастните над трудоспособна възраст са 29,21% от населението. Около 56,05% е делът на населението в трудоспособна възраст на 15 и повече години.

Най-голям относителен дял във възрастовата структура на населението заемат лицата в активна трудова възраст между 30 и 59 години – 39,80%. Възрастните на 60 и повече години са 29% от населението, а децата и младежите до 29 години – 31,20%. Изводът, който се налага е, че населението на община Кнежа бележи трайни тенденции на застаряване.

Естественят прираст на населението на община Кнежа за 2012 год е отрицателен - 10,1%, разпределен по следния начин:- 5,6% мъже и -19,3% жени.

Пазар на труда – заетост и безработица

Пазарът на труда включва два основни компонента: трудова заетост и безработица. Основните проблеми на община Кнежа в сферата на заетостта и безработицата са: спад на заетостта, поради намаляване търсенето на работна сила, високо равнище на безработицата, висок дял на продължително безработните и лицата с ниско образование, без специалност и професия. По данни на НСИ от последното преброяване – 01.02.2011 г. икономически активните лица в община Кнежа наброяват 4638 души. Коефициентът на икономическа активност е 48,3% (съотношение между икономически активните лица и населението на 15 и повече навършени години). Коефициентът на заетост (съотношение между броя на заетите лица и населението на 15 и повече навършени години) за община Кнежа е 36%.

Равнището на безработицата в община Кнежа (съотношението между броя регистрирани лица и икономически активните лица) за периода от 2007 год. до 2012 е нарастнал с близо със 7 пункта. За сравнение равнището на безработица за страната през 2012 год е 11,4 %.

Изводи:

- демографската ситуация е силно влошена и е налице процес на застаряване на населението в общината;
- равнището на безработица бележи тенденция на непрекъснато снижаване.

V. АНАЛИЗ НА СИЛНИТЕ И СЛАБИТЕ СТРАНИ, ВЪЗМОЖНОСТИТЕ И ЗАПЛАХИТЕ (SWOT)

Въз основа на събраната информация и извършените констатации бяха направени редица изводи, които са посочени в анализа на изходното състояние към съответната тема. Те отразяват не само актуалните проблеми, но и дават насоки за възможното бъдещо развитие. Тук са представени в обединен вид силните и слабите страни характеризиращи основните компоненти на Програмата отнесени към околната среда, а също потенциалните възможности и рискове.

От анализа на силните и слабите страни, възможностите и заплахите могат да се изведат няколко ключови направления за реализация на програмата. Тава по същество са главните цели, които следва да се разработят в План за действие, съдържащ в себе си конкретни дейности с определени изпълнители, отговорници, срокове за реализация и източници за финансиране. Използването на тази методика е предпоставка за превръщането на разработката в практически полезен инструмент за управление на общината в дългосрочен план.

S.W.O.T.

Силни страни	Слаби страни
▪ Съществува институционална, нормативна и стратегическа рамка за управление на околната среда; ▪ Съхранена природа и добри общи екологични показатели; ▪ Наличие на достатъчно водни ресурси; ▪ Липса на големи индустриални замърсители; ▪ Добре запазено биологично разнообразие; ▪ Дял на територии от Натура 2000; ▪ Атрактивно място със съхранен потенциал – лесопарк със зоологическа градина “Тергана” ▪ Добре развита газопреносна и електроснабдителна мрежа; ▪ Мотивираност на ръководството на общината да решава проблемите и да опазва местните природни дадености; ▪ Заустване на отпадъчните води в колекторите към ПСОВ; ▪ Изградена ГПСОВ; ▪ Подменена част от водопроводната мрежа	• Липса на достатъчно финансови ресурси; • Нерационално използване на природните ресурси; • Работа “на парче” – не се прилага системен подход при решаването на проблемите; • Не достатъчен административен и организационен капацитет в областта на ОС; • Невъзможност за мониторинг и контрол на територия на общината и липсата на общинска такава; • Проблеми при депониране на отпадъците; • Загуби на вода от водопреносната мрежа; • Липсва координация в работата със земеделските производители; • Няма заинтересованост от страна на земеделците за екологично чисто земеделие
Възможности	Заплахи
▪ Хармонизирано екологично законодателство със законодателството на ЕС в сектор «Околна среда» на национално ниво; ▪ Все по-тясно интегриране на политиките за опазване на околната среда в другите национални/местни политики; ▪ Установени тенденции през последните години за реструктуриране на икономиката и въвеждане на съвременни технологии щадящи околната среда на национално и регионално ниво; ▪ Създадена добра среда и възможности на национално и регионално ниво за реализиране на програми и мерки за енергийна ефективност, както и използване на възобновяеми енергийни източници; ▪ Повишена информираност на населението през последните години в резултат на регулярни информационни кампании, нови и интерактивни форми на екологично образование и обучение, реализирани от държавни и неправителствени организации; ▪ Навлизане и все по-добро регламентиране на публично- частни партньорства в управлението на	▪ Климатични промени, свързани с повишен риск от природни бедствия, засушаване, ерозия и горски пожари; ▪ Проблеми с неефективното управление на финансовите инструменти на ЕС на национално ниво; ▪ Затруднен публичен достъп до информация за състоянието на околната среда; ▪ Икономическа нестабилност; ▪ Насочване на интереса на донорите към големите общини в страната; ▪ Неефективност при прилагане на нормативната уредба в РБ.

околната среда;

- Наличие на огромен финансов ресурс за финансиране на дейности за опазване на околната среда на национално ниво (7-те оперативни програми), както и др. национални и международни източници;
- Възможност за обмен и прилагане на добри практики от двете страни на границата с Румъния.
- Намаляване на загубите на вода от водопреносната мрежа

VI. ВИЗИЯ:

Общината - добре развит селскостопански район, с добре развита инфраструктура, жителите на общината да живеят в чисти и озеленени населени места, осигуряващи здравословен начин на живот и условия за отдих и развлечения на жителите и гостите.

В резултат на направените проучвания и след като бяха идентифицирани силните и слабите страни на община Кнежа, възможностите и заплахите, които стоят пред нея. След като бе избрана визия на общината се определиха целите, които общинското ръководство и цялото население ще преследват за да реализират очакванията си за бъдещето на община Кнежа.

VII. ГЛАВНА ЦЕЛ, ПОДЦЕЛИ И ПРИОРИТЕТИ ПРИ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОБЩИНСКАТА ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

1. Главна стратегическа цел

Да се подобри качеството на околната среда в община Кнежа, като се доближи максимално до европейските стандарти, а всички дейности на територията ѝ са на базата на ефективно и щадящо използване на компонентите на околната среда, минимизиране на влиянието им върху нея и подобряване на обслужването интересите на обществото.

2. Подцели

- **ЗАПАЗВАНЕ И ПОДОБРЯВАНЕ ПОКАЗАТЕЛИТЕ ЗА КАЧЕСТВОТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА;**
- **ЕФЕКТИВНО И ЕКОЛОГОДЪОБРАЗНО ИЗПОЛЗВАНЕ НА ПРИРОДНИТЕ РЕСУРСИ;**
- **АДЕКВАТНА УПРАВЛЕНСКА, ИКОНОМИЧЕСКА И ФИНАНСОВА ПОЛИТИКА;**

3. Приоритети

Програмата за опазване на околната среда има за задача да открие основните направления, върху които да бъдат концентрирани човешки, материални и финансови усилия. Целта е да се създадат фундаментални условия за интензивна трансформация, гъвкавост и адаптивност в нейното осъществяване. Определените приоритети и мерки взаимодействат на всички нива, като оказват комплексно въздействие върху основните сектори - икономика, екология и социално развитие. В съвременните условия все повече се осъзнава, че поддържането на нормално функциониращи екосистеми, които подпомагат икономическото и социалното развитие, има решаващо значение за трайното развитие. Приоритизацията е изготвена въз основа на нуждите на общината и нейните жители, при отчитане на спецификата и възможностите за развитие.

Основните интервенции са насочени към следните основни сфери:

- биологично разнообразие;
- екологичната инфраструктура;
- управление на отпадъците;
- капацитет, образование и информираност.

Приоритет 1:

Устойчиво потребление и производство

Постигането на устойчивост в потреблението и производството може да се постигне чрез постепенно въвеждане на нови технологии, които да спомогнат за

намаляване на потреблението на природните ресурси и ефективно управление на отпадъците, при което отпадъка се разглежда и като ресурс.

Първото направление акцентира върху *системата за управлението на отпадъците*. Усилията ще бъдат насочени към въвеждане на интегрирана системата за управление на отпадъците.

Предварителното третиране и вторичната преработка на отпадъците има основно значение за подобряване качеството на околната среда, чрез намаляване на количествата депонирани отпадъци и осигуряване на чиста и здравословна среда за местното население. Чрез директни мерки и програми трябва да бъдат достигнати националните цели по отношение управление на отпадъците - във всеки от регионите по чл. 49, ал. 9 от ЗУО, системите за разделно събиране, повторна употреба, рециклиране и оползотворяване на битови отпадъци осигуряват като минимум изпълнението на следните цели:

1. най-късно до 1 януари 2020 г. подготовка за повторна употреба и рециклиране на отпадъчни материали, включващи хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло от домакинствата и подобни отпадъци от други източници на не по-малко от 50 на сто от общото тегло на тези отпадъци;

2. най-късно до 31 декември 2020 г. ограничаване на количеството депонирани биоразградими битови отпадъци до 35 на сто от общото количество на същите отпадъци, образувани в Република България през 1995г.

Целите по чл.31, ал.1 от ЗУО се постигат поетапно съгласно сроковете, определени в § 15 от преходните и заключителните разпоредби и наредбата по чл. 43, ал. 5 от ЗУО.

Методите за изчисляване на изпълнението на целите по чл.31, ал. 1 се определят с наредбата по чл. 43, ал. 5 от ЗУО.

Във всеки от регионите по чл. 49, ал. 9 целите по чл.31, ал. 1 се изпълняват съвместно от всички общини в региона, в съответствие с решението по чл. 26, ал. 1, т. 6 от ЗУО.

Наличието на нерегламентирани сметища на територията на общината, налага предприемане на адекватни мерки за тяхното затваряне и рекултивация в съответствие с Директива 1999/31/ЕС и националното законодателство. Общинската администрация е отговорна за почистване и рекултивация на нерегламентираните сметища, както и за недопускане на нови такива.

Кметовете на общините във всеки от регионите по чл.49, ал. 9 ЗУО осигуряват съвместно постигането на следните регионални цели за разделно събиране и оползотворяване на битовите био-отпадъци:

1. до 31 декември 2016 г. - не по-малко от 25 на сто от количеството на битовите био - отпадъци, образувани в региона през 2014 г.;
2. до 31 декември 2020 г. - не по-малко от 50 на сто от количеството на битовите био - отпадъци, образувани в региона през 2014 г.;
4. до 31 декември 2025 г. - не по-малко от 70 на сто от количеството на битовите био - отпадъци, образувани в региона през 2014 г.

На територията на всяка община трябва да се изгради открита площадка за компостиране на разделно събраните *“зелени отпадъци”* от паркове и градини. Трябва да се въведе

“домашното компостиране” особено в райони като еднофамилни къщи в селата и къщи тип “вила” места до 5 000.

Второто направление е насочено към подобряване на *енергийна ефективност*.

Насърчаваното на използване на възобновяеми източници на енергия, в съчетание на повишаване на енергийната ефективност, което да доведе до подобряване на екологичната и социална обстановка, но оказва силно влияние и върху икономическия интерес. Инвестициите в технологии за енергийна ефективност позволява да се намалят разходите за енергия, да се повиши конкурентноспособността на компаниите от областта и да нарасне сигурността на енергоснабдяването.

Стимулирането на изграждане на съоръжения използващи алтернативни източници на енергия, ще спомогне за внедряване на високи технологии за пълноценно използване на енергийно-горивните ресурси.

Всички тези дейности са в пряка връзка с прилагането на националното и екологично законодателство, както и принципите и подходите на 3-те Рио конвенции на ООН- климат, БР и борба с опустиняването.

Приоритет 2:

Осигуряване на достатъчно количество и качествена питейна вода за нуждите на населението

Ниската степен на пречистване на водите (отпадъчни и питейни), амортизираната водопроводна система и проблемите с водоснабдяването са характерни черти, които се явяват пречка за осигуряване на качествена жизнена среда.

Основните интервенции по специфичната цел са насочени към подобряване техническото състояние на ВиК инфраструктурата (в изпълнение на Директива на Съвета 2000/60/ЕС и Директива на Съвета 91/271/ЕЕС и съответстващото национално законодателство).

В сферата на водоснабдителната инфраструктура целта е да се повиши нивото на устойчиво използване на водите, да се подобрят ефикасността на водоползването и условията за съхранение на водата, като се минимизират загубите при пренос и водопотребление. В резултат на модернизирването ще се осигури подобряване качеството на подаваната питейната вода, което ще се отрази върху здравните рискове сред населението на областта. Основните и активни усилия са насочени към изграждане на нови, поддръжка, реконструкция и модернизация на съществуващи водопроводни мрежи и съоръжения и пречиствателни станции.

Второто направление на приоритета акцентира върху изпълнението на Директива 91/271/ЕИО за отпадните води и има пряка връзка Конвенцията за биоразнообразието. Ниското равнище на изграденост на канализационните системи насочва усилията към изграждане на нови, разширяване и реконструкция на съществуващи канализационни мрежи и довеждащи колектори в т. ч. изградената пречиствателната станция за отпадъчни води (ПСОВ).

Това ще доведе до подобряване на екологичната обстановка, запазване и възстановяване на биологичното разнообразие и не на последно място до повишаване на инвестиционната привлекателност на общината.

Приоритет 3:

Ограничаване и спиране на загубата на биологично разнообразие

Реализацията на тази приоритетна ос е насочена към опазване, възстановяване и подпомагане цялостното управление на видове и природни местообитания, попадащи в обхвата на националната екологична мрежа, изградена от защитени територии и защитени зони от НАТУРА 2000. Биологичните ресурси играят определяща роля за икономиката и поминъка на населението. Тяхното управление е важен елемент в контекста на устойчивото развитие и средство за повишаване на общественото благосъстояние.

Основният фокус се поставя върху рационалното използване и управление на наличните богато и добре запазено биологично разнообразие. В рамките на приоритета ще се насърчава устойчивото ползване на ресурса съгласно националното и европейско законодателство и в съответствие с принципите и подходите на Конвенцията на ООН за биологичното разнообразие. Засилената урбанизация, развиваща се транспортна инфраструктура, сезонен характер и териториална концентрация на всичките видове туризъм и инвестиционни намерения, които не зачитат опазването на биологичното разнообразие, са само част от заплахите, върху които общината може активно да се намесва и ефективно да влияе.

За по-отговорното управление на природните ресурси ще бъдат предвидени дейности, свързани с ограничаване на заплахите и подпомагането на цялостното управление на ценните видове и природните местообитания на територията на общината.

Приоритет 4:

Административно управление, образование и информиране на местната общественост

Приоритетът е насочен към укрепване на административния капацитет на общината, чрез изграждане на институционален и технически капацитет, утвърждаване на финансови механизми.

Предвиждат се интервенции за повишаване на осведомеността на обществото в сферата на опазване, съхранение и използване на природните ресурси, като същевременно на интернет страницата на Община Кнежа съществува секция „Достъп до обществена информация” и секция „Природни ресурси”, осигуряващи улеснен достъп на местната общественост до информация за състоянието на околната среда и инвестиционните намерения, които се осъществяват на територията на общината.

Ще се стимулира изграждането на мрежи за обществена осведоменост и партньорство, за да се насърчи участието и отговорността на гражданите за предлаганите решения и инвестиции.

VIII. МОНИТОРИНГ, КОНТРОЛ, ОЦЕНКА И АКТУАЛИЗАЦИЯ НА ОБЩИНСКАТА ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

Наблюдението и оценката на Общинската програма за опазване на околната среда ще се извършва с оглед постигането на ефективност и ефикасност от изпълнение на Програмата.

Общинската програма за опазване на околната среда на община Кнежа се разработва съгласно чл. 79 от Закона за опазване на околната среда в съответствие с указания на министъра на околната среда и водите.

Предметът на наблюдение включва изпълнението на целите и приоритетите на Програмата организацията и методите на изпълнение, прилагани от съответните административни структури, организациите и юридическите лица, участващи в изпълнението им.

Наблюдението и изпълнението на Програмата за опазване на околната среда е отговорност на Кмета на общината. В процеса на наблюдение, Общинската администрация осигурява участието на организации, физически и юридически лица като се спазва принципа за партньорство, публичност и прозрачност. Наблюдението е важен елемент, който позволява да се засили или намали активността в конкретна насока, да се предприемат коригиращи действия, ако напредъкът е неудовлетворителен, или ако условията се изменят.

Контролът върху изпълнението на Общинската програма за опазване на околната среда се извършва от Общинския съвет на община Кнежа, Програмата се приема от общински съвет, който контролира и нейното изпълнение. Кметовете на общините представят пред общинските съвети всяка година отчет за изпълнението на програмата за околна среда. Изготвените отчети се предоставят за информация в РИОСВ.

Годишният отчет се изготвя от Кмета на общината до края на март месец на следващата година, като се отбелязва напредъка в постигане на набелязаните цели и приоритети, отчитат се настъпилите промени в екологичната обстановка, изменения в законовата и нормативна база и произтичащите от това промени в отговорностите и задълженията на местните власти по отношение опазване на околната среда.

Отчетът съдържа описание на предприетите действия от страна на Общинската администрация по отношение на осигуряването на ефективност и ефикасност при изпълнение на Програмата. В отчета се поместват действията на Общинска администрация по отношение на наблюдението (основните механизми за събиране, обработване и анализ на данни), начините и подходите за осигуряване на информация и публичност и прилагането на принципа за партньорство. Отчетът съдържа и препоръки за подобряване на резултатите от наблюдението.

Оценката включва информация от наблюдението и от други източници на ефектите от изпълнените интервенции. Извършването на оценката ще осигури на управлението механизми на контрол чрез информация за разходите и за резултатите.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Чрез оценката ще се изяснява и ефекта от планираните дейности. Освен констативния характер на оценката, следва да се предостави и пред обществеността за да се запознае местното население с проблемите, с планираните инициативи и главно с напредъка в постигането на визията и главната стратегическа цел.

V. ПРИЛОЖЕНИЯ

1. План за действие;
2. Карта на Община Кнежа и съставните населени места;
3. Обхватът на нитратно уязвимите зони на национално ниво